Զ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1,760 Կ. ՊՈԼԻՍ. 1902, ՅՈՒԼԻՍ 10—23 18 Ռէպիւլ Ախր, 1320 —— 10 Թեմմուզ 1318 ՉՈՐԵՔՇԱՐԹԻ

بوزانتيون
ارمنيجه يومي وسياسي غزته. صاحب امتيازي و مدير مسئولي
بوزانت كچيان
مطبعه و اداره خانه سي باب عالي جاده سنده ٢٣-٢٥ نومرو ده
دائره مخصوصه ده

ԱՄՍԱԿԱՆ ԲԱԺԱՆԳԻՆ Բացի Պոլսոյ 12 դրշ.
ՏԱՐԵԿԱՆ » » 7 Մէճ.
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ 36 Ֆր.
» ՎԵՑԱՄՍ. 18 ԵՌԱՄՍ. 9 Ֆր.
ԱՆԳԼ. ԼԻՐԱ 119 դրշ. — 20 ՖՐ. ՆՈՒ
94 ½ դրշ. — ԿՐԵՄԻՑ' 55 դրշ.

Բիւզանդիոն

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱԺԱՆԳԻՆ 6 Մէճ.
ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 3 »
ԵՌԱՄՍԵԱՅ 1½ »
ԶԱՆԱԶԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐ 20 փարա
Նամակ թղթակցութեանց և ծանուցմանց համար :
Բաժանորդագին' մէկ վրայ :

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ

PUZANTION
Journal Arménien Quotidien,
Politique, Financier et Littéraire
Directeur - Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bab-Ali Djaddéssi, № 23-25
CONSTANTINOPLE

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

Ս. ՄԱՐԿՈՍԻ ԶԱՆԳԱԿԱՏԱՆ ԿՈՐԾԱՆՈՒՄԸ

ՆՈՐ ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Բիւզանդիոնի ընթերցողաց չատերուն անծանօթ չէ Վենետիկը, և Ս. Մարկոս իր հսկայագործ աշտարակաւ։ Այս պատմական զանգակատունն հիմնուած էր յամին 888 կամ 902, և իր շինութիւնը տեւած էր աւելի քան երկու դար' ընդհատութեամբ. Իր ամբողջական բարձրութիւնն էր 98.60 մէտր, և պատուանդանին լայնութիւնը 12.8։ Քառակուսի էր, և կ'վերջանար բրգաձև, իր ծայրը կրելով վիթխարի հրեշտակ մը փայտեայ, պատեալ ոսկեզօծ պղնձի թիթեղամբ և շրջուն։ 385 տարիներէ հետէ Վենետացի նաւաստւոյն հողմացոյցն էր այն։ Զոյժ շնորհալի և հրապուրիչ էր զանգակաց սիւնազարդ յարկը։ Հոն կ'հնչէր որմոց մէջ շուրջանակի ելք մը, բազմաթիւ միաչար պատուհաններէ ընդունելով իր լոյսը։ Նեղւոյն զառիվեր մը առանց աստիճանաց, ուր բարձրացեր է ձիով, ըստ աւանդութեան, Հենրիկ Գ. Թագաւոր Գաղղիոյ։ Հոն առաջին անգամ գործածեց Գալիլէոս իր հեռադիտակը։ Հոն կ'ելնէր Վենետկոյ այցելուն, Ադրիականի գեղեցիկ բովանդակ հմայքն զգալու համար, ուր կ'տեսնէր և կ'զմայլէր ջրոց մէջէն դուրս կարկառած այդ հինաւուրց քաղաքին տարօրինակութեան վրայ, ուր հոծ զանգակատունը, պալատները, ջրանցները կ'փոքրկանային իբրև կտաւի մը վրայ. լճակին խաղերուն մէջ կ'պարէին կղզեակները, յորս ցոյց կուտային Հայոց Ս. Ղազարու կղզին. մէկ կողմը կ'երևար Ադրիականը կ'ծփար, միւս կողմն Ալպեանք ու Եւգանեանք կը ցցուէին հպարտ։ Հոն 102 յուսահատներ որոշած էին վերջ տալ իրենց կենաց, ցահավիժելով հրապարակին մէջ։ Անկէց կ'կախուէր հասարակաց առաւտոնով մը հասարակապետութեան պատմական վանդակը (cheba), յորում մինչև ԺԶ. դարուն կէսը փակուած կը մնային եղեռնաւոր քահանայք արեւուն ու անձրեւին տակ, լորով մը վարէն ընդունելով ողորմուկ հացին ու ջրիկը։ Մինչև ցայսօր ժողովուրդը սովոր է ըսել չարագործին համար. «Վանդակին աքենոյ էր նա»։

Բայց այն' որ զանգակատան մեծագոյն փառքը կ'կազմէր, իր ստորոտը գտնուած Սանսովինոյի նշանաւոր գաւիթն էր (Loggetta), գործ 1540ին, յօրինուած յունական, կարրարեան եւ այլ պատուական մարմարներով, յորում ակնաւոր էին Սանսովինոյի չորս արձանները, և խորհրդաւոր, պատմական և դիցաբանական քանդակներն Ցերոնիմի Փերրարացւոյ, Տիտիանոսի Մինիոյի և Անտոնիոսի Գայի։ Այս վերջնոյս էին նաև գաւիթին պղնձաձոյլ գեղեցիկ վանդակադրունքը։ Ամբողջ շինուածը գեղարուեստի ճշմարիտ գոհար մ'էր։— Հին ժամանակ այս տեղ ժամադրավայր էր ազնուականաց։ Յետոյ կ'նստէին հոն իբրև պահապան գործակալք Ս. Մարկոսի' Մեծ Ժողովոյն գումարման պահուն։

Վենետիկն այցելողը չի կրնար չյիչել Ս. Մարկոսի աշտարակին նշակաւոր խուռն զանգակաց յառաջ բերած հրաշալի ներդաշնակութիւնը։ Արեւմտի լռիկ ժամերուն' երբ այդ երկնաբերձ կոթողը կ'առաքէր իր նուագաւոր ձայնից յետին արձագանգները' վերջալուսոյն խուսափուկ շողերուն հետ ողջոյնը տալու, և կ'ճապաղէր զանոնք մոգական լճակին մինչև հեռաւոր նկարագեղ և աղօտ սահմանները, չկար սիրտ մը որ չթրթռար այդ պահուն' այդ խոլ և թափառկոտ խորհրդաւոր երաժշտութեան հանդէպ։

Զարմանալի չէ որ ամպոց սահմաններն արշաւող այդ հսկայ զանգուածն յաճախ նշաւակ ըլլար այս վերջնոց բարկութեան։ Պայքարեցաւ նա երկար դարեր այդ լոյծ տարերաց ուժգին բռնութեան դէմ։ Այլ և այլ անգամներ կա'մ աճիւնացած ըստ մասնէ կամ ճեղքուած էր կայծակներէ և վերստին նորոգուած, վերջին անգամ' ԺԷ դարուն' անորոշեաս և անբաւական եղանակաւ։ Այդ առաջին նորոգուածներն իսկ պատրաստած էին այս յետին կործանումը։ Անկումէն երեք օր յառաջ, ուրբաթ առաւօտ, զանգակատան հիւսիսային անկեան վրայ երեւցաւ պատռուած մը, որ կ'ձգէր գաւիթին յարակից լուսամուտէն սկսեալ մինչև գրեթէ աշտարակին կէսը։ Կիրակի օր Ս. Մարկոսի ճարտարագէտը' Սակարդայ' ուրիշ բժխանութեանց հետ քննելով զանգակատունը, ըսաւ թէ այս անկիւնն է որ 1745ին ճեղքուելով կայծակէ, աշտարակն արտաքին նոր պատով մը ամրացուած էր, թէ յաջորդական չանթեր վերստին բացած են պատռուածը, և թէ այս անգամ վտանգն աւելի մեծ է, և յոյժ դժուարին հայթայթել կարեւոր հանդերձանքն այսպիսի տնհեթեթ և խարխուլ զանգուած մը վեր բռնելու համար։ Որոշուեցաւ միւս օրը գործի ձեռնարկել։ Բայց նոյն օրուան յաջորդական քննութիւնք կ'ցուցնէին թէ ճեղքուածը թէպէտ արտաքուստ անփոփոխ, այլ ներքուստ տակաւ կ'ընդլայնէր։ Այցելուաց վերելքը խափանուեցաւ. պահապանին ընտանիքն և հրդեհի դէտը դուրս հանուեցան. զանգակաց հարուածն և ինններորդ ժամու թնդանօթի պայթումն արգիլուեցան։ Երեկոյին, հրապարակի սովորական փողերն յանկարծ դադրեցան, հեռացնելու համար ժողովուրդը, որ մեծապէս չփոթեցաւ' ուրիշ աղէտ մը կասկածելով, և խմբագրատունները դիմեց. երբ բուն պատճառն իմացուեցաւ, ամբողջ քաղաքին խօսակցութեան և վրդովման նիւթն այն եղաւ մինչև միւս օր։ Քաղաքապետին տեղեկութեանց վրայ, նոյն երեկոյին կրթական նախարարին կողմէ Հռոմէն ի Վենետիկ կ'մեկնէին երկու քաջ ճարտարագէտներ' գործելու լիազոր իշխանութեամբ։

Կ'ծագէր ճակատագրեալ երկուշաբթի օրուան առաւօտը. ժամը 9,50 էր։ Քանի մը վայրկեան յառաջ քաղաքային շինուածապետութեան ճարտարագէտք և յիշատակարանաց պահպանութեան պաշտօնարանէն ոմանք այցելած էին զանգակատան, և կատարելի աշխատութիւնը սահմանած։ Յանկարծ Բուլոյոյ ճարտարապետը նշմարեց որ աշտարակին քիւէն մարմարոնի կտորներ կ'թափէին. վերահաս վտանգը գուշակելով սկսաւ աղաղակել. և ամէն կողմանէ կ'գոչէին. «Դատարկեցէ՛ք բոլոր հրապարակը»։ Հրաշիւք յաջողեցան ժողովուրդն և զանգակատան մերձաւոր կրպակաւորքն հեռացնել։ Խուճապն աննկարագրելի էր։ Մարդասէր պահակ մը, որ հարկադրեցաւ բռնութեամբ քաշել տանիլ անսաստող պարոն մը, նոյն վայրկենին քարի մը հարուածն ընդունեց քառակէն. դարձաւ պարոնն համբուրեց պահակը, և երկուքն ալ մազապուր ճողոպրեցան։ Հազիւ ճարտարագէտք դուրս ելած էին, և ահա Սանսովինոյի գաւիթն սկսաւ տատանիլ, կարծես յեկեղեցին կ'ուզէր դիմել, չմնալու համար վիթխարի զանգակատան ներքև, որ ահագին թնդմամբ և զարհուրելի երեւոյթով կ'կքէր ինքն իր վրայ. և այն գեղեցիկ, պատմական և յաւիտենական չենքը լոկ 50 երկվայրկենի մէջ կ'ներկայացնէր հինաւուրց և փշրուած աւերակաց բուրգ մը, որ կ'հաւասարէր արքունական ապարանից բարձրութեան։ Բոմբիւնը կ'դղրդէր քաղաքը, և խորտակուած դերբկաց հանած թանձր փոշին կ'ծածկէր ամէն բան' մինչև հեռաւոր փողոցները։ Օդն այնպէս ուժգին ցնցեցաւ, որ փոքր հրապարակին դիմացէն անցնող լճային շոգենաւ մը սաստիկ տատանեցաւ։ Ամբողջ Վենետիկն յուզուած և խռոված, աղաղակաւ հոն կ'համէր քառորդ ժամու մէջ. ի զուր կ'փնտռէր իր սիրական զանգակատունը' որ այլ եւս չկա՛ր. այլ անոր աւերակաց կոյտը կ'ծածկէր հրապարակը։ Հրաշակերտ գաւիթը ջարդուկոտոր ցրուած կամ թաղուած էր։ Զանգակաց յարկը նոյնպէս ծածկուած ամբողջովին փլատակաց ներքև' փոքր հրապարակին մէջ, հրեշտակը խորտակուած ինկած եկեղեցւոյն աւագ դրան առջև։ Արքունի պալատան աշտարակին մերձաւոր անկիւնը, որ կ'կոչուէր Հին մատենադարան, կառուցուած ի Սանսովինոյէ յամին 1536, և արուեստի պերճ գործ մը, կործանած էր և այն' հանդերձ Մոլինօբեայ և Սալվիատեայ երկու նկարներով։ Տեսարանն ահաբեկիչ էր, սրտաճմլիկ. քաղաքապետը, միւս իշխանութիւնք և քաղաքացիք կ'արտասուէին' գոզցես սիրելւոյ մը դագաղին վրայ, կ'արտասուէր և Արուեստ։ Քաղաքային ընդհանուր սուգ մը կ'տիրէր, պաշտօնարանք և խանութները փակուեցան։ Ժողովուրդը խորին ցաւոց արտայայտութիւններ և ցասկոտ լուտանքներ կ'տեղար։ Շատերը կ'ջանային նուիրական նշխար մը կորզել աւերակներէն որք զինուորական շղթայի մը մէջ փակուած էին։ Ահաւորագոյն պիտի ըլլար աղէտը' եթէ եկեղեցին եւ միւս շինուածոց տխուր բախտին վիճակէր. Նախախնամութիւնը շնորհեց զայն կրօնասէր և արուեստասէր Վենետկոյ։ Կենաց կորուստ չկայ, վիրաւորներ միայն եղան։

Վենետկոյ' այդ համաշխարհիկ քաղաքին' ողբալի արկածն այս վայրկենիս կ'յուզէ իր հետ զինուլիս և ամբողջ գեղարուեստասէր աշխարհը։ Գօյժը հեռագրուեցաւ Վիքտոր Էմմանուէլ Թագաւորին ի Բեգերպուրկ, և կրթական նախարարը' Նասի' քննիչ յանձնաժողովով մը մեկնեցաւ ի Վենետիկ։ Ոչ դքսերուն հայրենիքն և ոչ Արուեստը պիտի հանդուրժեն որ Ս. Մարկոս առանց իր զանգակատան մնայ։ Անոր վերաշինութեան համար սկսան արդէն կարեւոր հանգանակութիւնք տեղի ունենալ ի ցնծութիւն վշտաբեկ ժողովրդեան։ Պիտի տեսնե՛նք վերստին զանգակատունը' նոյնչափ գեղեցիկ, նոյնչափ խրոխտ, բայց աւա՜ղ, ոչ եւս պատմականը. և ոչ Սանսովինոյի անունը կրող գաւիթը։

ՎԵՆԵՏԱՑԻ

* * *

Բարիզեան թերթի մը մէջ կը կարդանք.— «Կարդալով Ս. Մարկոսի զանգակատան փլուզման լուրը, երեւակայութեանս աչքին առջև բերի Ս. Մարկոսի պաշտելի հրապարակը, Բիւցան, ինչպէս կ'ըսեն պարզապէս Վենետիկցիք, կարծես գիտակից թէ չի կրնար նմանօրինակ հրապարակ մը գտնուիլ աշխարհի մէջ։ Առաջին անգամն էր որ, չատ պզտիկ, Վենետիկ կ'երթայի։ Իրիկուան ժամ 9ին հոն հասայ, Փետ. ին, և իսկոյն վակոնէն դուրս ելնելով, գոյներս պանդոկ ղրկելէ վերջ կոնտոլ նստայ, Բիւցան երթալու համար։ Հոն, քաղցրախորժ տեսարան մը, մին այն տեսարաններէն որք չեն մոռցուիր։ Բարեկենդանի չաբթուն էր։ Իբրև հիւսիսէն գացող մարդ' միտքէս անգամ չէր անցներ, և հրապարակը դիմակներով լեցուած տեսայ։ Բայց սիրուն դիմակներ, ոչ թէ այն բազմամբոխ, կոշտ ու կոպիտ դիմակները' որք Մեծ Պահոց Միջինքին կ'լեցնեն մեր Բարիզի փողոցները։ Կան հոն իտալական կատակերգութեան անձնաւորութիւնները, Բանդալոն, Կասանդր, Տօքթոր, Արլըքէն։ Ծպտազգեստ կիները (Տօմինօ) երեսնին ծածկած սեւ դիմակով, կ'պտըտին, որպէս թէ սրահի մը մէջ ըլլային, և իրողութիւնն այն է թէ այն իրիկունը Ս. Մարկոսի այն հրապարակն աղօտ կերպով լուսաւորուած սրահ մ'էր, օդը մեղմ, չատ մեղմ, եւ մարդ կ'զգայ կատարեալ քօրօրութեան մը մէջ ապրելու երջանկութիւնը։ Եւ երբ առաջ կ'երթամ, ծածկազգեստ կիները կ'պաչարեն զիս։ Հասկցան անմիջապէս թէ օտարական եմ ես, ամենայն քաղաքավարութեամբ կ'հարցնեն' ինձ թէ ո՞րկէց կուգամ, ո՞ւր կ'երթամ, տուփեր կ'բանան և չաքարեղէն կ'հրամցնեն ինձ։ Դիմակը ցոյց կուտայ մեղ ծիծաղկոտ աչուկներ և պատուական ակռաներ, եւ ասիկա կ'բաւէ, որովհետեւ մնացեալը կ'երեւակայեմ։ Երկու ժամ անցուցի, առանց մէկը ճանչնալու, բայց ենթադրելով զիս հիւրընկալ սրահի մը մէջ, որուն բոլոր հիւրերը կ'ջանային պատիւներ ընել ինձ։ Եւ ժամ 11ի՛ առտնները, իմ պանդոկս երթալով, կ'խորհէի որ եթէ ի Բարիզ ինկած ըլլայի հանրային դիմակաւոր պարահանդէսի մը մէջ, պիտի մօտենային ինձ իսկոյն աղտեղի, փնթի աղջիկներ, կիներ, որք տնկուելով առջևս, խժան ձայնով պիտի ըսէին. «Մէ—ո՛—, գաւաթ մը գարեջուր կ'ապպրէ՞ք ինծի։»

ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՄԸ Ի ՍԷՅԼԱՆ

Ֆրանսացի մը հետևեալը կ'գրէ Գոլոմպոյէն (Սէյլան կղզի) Բոլլէդէն Պերրիի մը.

Առաջին բաներէն մէկը, որ աչքի կ'զարնէ Գոլոմպոյի մէջ շրջելով, իր բուրած մասնաւոր հոտն է։ Հարաւային արեգակն ամէն քաղաք ունի ինքնայատուկ հոտ մը, որ կազմուած է բնակիչներուն քրտինքէն, իրենց ի գործ դրած տուրեւաւէն, տեղային բուսականութեան տեսակէն, ընկերներուն յատուկ կերակուրներէն, վերջապէս հազարումէկ բանէ, ու այս հոտը, զոր կը սաստկացնէ արեւը, կփս կ'մնայ օդին մէջ, կ'տոգորէ մարդիկն ու կ'թափանցէ տներէն ներս։ Ահա՛ այսպէս Մարսիլիա կոյուղի կ'հոտի, Թուլոն' բրուտի կաւ, Բորդ—Սայիտ' մկնակաղ (միտեա), Ճիպութի' կզուած իւղ, բայց Գոլոմպո ունի' չատ զօրաւոր ու բարդ հոտ մը պանանայի ու անգլիական ծխախոտի։ Ուրիշ բան մը աչքի կ'զարնէ երբ մարդ մեկնի Կարմիր ծովու լերկ աւազէն և Ճիպութիի անբեր հողէն, ու այս բանն է Սէյլանի չքեղ ու ճոխ բուսականութիւնը։ Ու հեռուէն դիտուելով, Արեւելքի պայծառ գիշեր մը, Գոլոմպոյի տնտառները կ'բազմապատկին, կ'մեծնան' իբր ձթին մեծ խաւուսներ, որ անթափանց կ'երևին, և զորս կ'ծակեն միայն ելեկտրական լամբարներու փայլակն ու վենետիկեան կանթեղներու մխացող փայլունութիւնը։

Ամէն կողմ կ'տեսնուին այս կանթեղներն ամէն ձևով ու ամէն գոյնով. ասոնք պսակաձև կ'զարդարեն ամէն կաւոտ պատերն ու կ'կախուին ծառերու բոլոր ճիւղերն ի վար, ու խըրճիթներու դռներէն։ Ճշմարիտ է թէ Գոլոմպո Տօնի մէջ է։ Կ'տօնեն Հնդիկներուն Ծնունդը, չեմ գիտեր ո՛ր բարբարիկ չաստուածին ծնունդը։ Գիշերը, մեր տասը հոգիներու խմբակը հետաքրքրութիւնը կ'գրաւէ սուլը մնացած անգլիացիներու։ Իրաւ է որ քիչ մը օտարի դէմք ունինք։ Կանգ կ'առնենք կանթեղազարդ տաղաւարի մը առջև, որ ճոխապար չքաւորուած է արմաւենին տերեւներով ու պանանայի լայն ոստերով։ Սոսկալի աղմուկ կ'հանեն հոն։ Մեր հնդիկներ, երկար ճերմակ կեղծ մօրուքներ դրած, կ'խաղան ուրախ սրտով։ Միևնոյն եղանակը կ'երգեն միևնոյն ձայնով ու նոյն չարժուձեւերով։ Աղջիկներն ու կիները կ'ընկերակցին անոնց, զարնելով ժամացոյցի չղթաներով անագապղինձէ պընակներու վրայ, և որովհետև երգը կ'չորցնէ կոկորդները լայնութեան ամէն աստիճաններուն տակ ալ, անկիւն մը կ'տեսնուին գաւաթներ սեղանի մը վրայ ու տակն ալ հուիսքիի ու սօտայի շիշերու մնացորդներ' խառն ի խուռն, մինչ անդին էտուարտ է., վեհ կերպով գունաւորուած, իր անտարբեր նայուածքովը կ'դիտէ այս տեսարանը։

ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ ՄԸ.—Քիչ մը աւելի հեռուն' ճշմարիտ ներկայացում մը կուտան մեզի։ Կառապանս զիս կ'վըստահացնէ թէ աշխարհիս ամէնէն գեղեցիկ աղջիկները պիտի տեսնեմ, և որովհետեւ դիտել կուտամ թէ անոնք «սեւամորթ» պէտք է ըլլան, զայրալից կ'պատասխանէ թէ անոնք աւելի «սպիտակ» են քան ի Բարիզ։ Խանութը կ'մտնենք. Մարդ ինքզինք տօնավաճառը պիտի կարծէր գեղեցիկ Արարուհիին բարիզեան կրպակին մէջ։ Ահա՛ աղջնակները, չորս են, ութէն տասնեչորս տարեկան։ Գեղեցի՞կ են, թերեւս, բայց խայտառակաբար ներկուած։ Ծածկելու համար իրենց մորթին սաթի գոյնը, ամբողջովին պատեր են ճերմակ խաւով մը որ տեղ տեղ ճաթռտեր է։ Եւ յետոյ, աշխարհածանօթ եղանակներով, իրենց աչքերը մեծցուցեր են ու սեւցուցեր իրենց արտեւանունքն ու կարմիր գոյնով դուրս ցցուեցուցեր են այտերն ու չրթունքները կարմրցուցեր։ Բաց աստի, մեծ կեղծամ մը խարտեաչ մազերու, որ բնաւ սանտր չէ տեսեր։ Յետոյ, հնդիկ պարուհիներու շողշողուն զգեստները։ Աշխոյժացող կերպասներ, մարգարիտներու, կեղծ ադամանդներու և ուլունքներու անհաւատալի առատութիւն մը, որ չարուած են իրենց գլխուն չուրջն ու պատած են իրենց անդամներն և պարած ատեննին մանր երկաթեղէններու խշրտոց մը կ'հանեն։ Բայց բոլոր ասոնք թառամած ու հինցած կ'երևնան ու մարդ ինքզինք կ'կարծէ հին թեթրի մը առջև, հին պուպրիկի մը' զոր մարդ կ'պահէ, տգեղցած, ժամանակէն մաշած, համբոյրներէն թարշամած։ Աղջիկներն համաչափ ու հանդարտ կ'քայլեն, թեթև ու ստոստուն, որովայնապար մը կ'ձեւացնեն, առանց սակայն մարմնոյ գիրութիւն ունենալու, ու կամ կ'դողդղացնեն իրենց փոքրիկ աղբրերը։ Քիչ մը ժամանակ ալ քաղաքը չրջեցանք, ու յետոյ տուն դարձանք քնանալու։ Շատ տաք չէր ըներ մեր սենեկին մէջ, զոր կ'հովահարէր մեծ հովարար մը, ու փակուած ամենադրեցիս մէջ, պողպատեայ թելերով խիտ կարծր անկողնոյս վրայ, ուր կրնայի պառկիլ երկայնքիս, լայնքիս ու ո՛ր և է ձեւով, ամէնէն անոյշ քունս քնացայ քսանեհինգ օրէ ի վեր։

ԶԱՐԹՆՈՒՄ.— Որոշած էինք չատ կանուխ ելնել կարենալ պտտելու համար։ Առտուն, ժամը հինգուկէսին, ծառան կուգայ զիս կ'արթնցնէ ու կը բերէ նախաճաշս.—մեղրանագոյն թէյ մը զոր կ'պաշտեմ, և փոքրիկ պանաներ, ամէնէն համեղ ու ամէնէն հոտաւէտ պտուղները զոր կերած ըլլամ երբեք։ Նախաճաշէն ետքը, հեռասարար վար կ'ցատկեմ արգելարանիս մէջէն, ու պատուհանին քով կ'վազեմ։ Հոն մեծ պատշգամ մ'ունիմ, հովանուտ, մեծկակ բազկաթոռներով զորս տեղացիք Ջրուռիի (սէօյիտ) փայտէ կ'շինեն։ Անկից կ'դիտեմ բոլոր Գոլոմպոն, նաւահանգիստը, փողոցները, ճեմավայրերը, բոլորն ալ ծածկուած են թուփններով' որ կ'չարժին, կ'ճռուողեն ու կ'կոցահարեն։ Քաղաքը կ'արթննայ փոքր ագռաւներով սեւցած, Գոլոմպոյի նշանաւոր ագռաւները, որք քաղաքային մաքրութեան պաշտօնէից դերը կ'կատարեն ու ամէնէն խղճամիտ աւելածուին իսկ բան մը չեն թողուր ժողվելու։ Սպասաւորը կուգայ կ'հարցնէ թէ կ'ուզե՞մ որ պիլը (bill)ը բերուի, և որովհետեւ մատարիջ կ'մնամ ի լուր այս բառին, որ նշանակութիւն չունի ինձ համար, նչանացի ձեւեր կ'ընէ մատնեմատը միջնամատին ու ցուցամատին չփելով։ Կը հասկնամ ու կ'ըսեմ «yes» «այո՛» ուսով մը։ Ամենակեն վարձը 3 րուբի է (5 Ֆր. գրեթէ)։ Սուղ չէ, նայելով որ հարուստներու պանդոկ մ'է, բայց սոսկալի կերպով սուղ են ուտելիքներն ու ըմպելիքները, զոր օրինակ գաւաթ մը հուիսքիին կամ սօտային 1 րուբի կը վճարեն առհասարակ։ Այս մարդիկը դրամի յարգանք չեն տածեր ու չարաճճիները ձեզմէ կ'ուզեն, իբր թէ ձեր պարտքն է ողորմիլ իրենց, 10 սէնց, փոքրիկ սիրուն դրամ մը որ կ'համապատասխանէ 4 սուի (40 փարա) և եթէ միայն 1 բէննի տաք իրենց, կ'առնեն' անարգուած Ֆրանսացի երեսփոխան մը դէմքով։

ՊՕԼԵՐՆԵՐՈՒՆ ՔՈՎ.—Մեզի յանձնարարած էին Մաունթ Լավինիա երթալ, Գոլոմպոյէն ութ մղոն հեռի, Սէյլանի ամէնէն սիրուն վայրն ու աշխարհի վրայ ալ ամէնէն գեղեցիկ տեսարաններէն մին։ Վերստին կ'կազմենք մեր կարաւանն ու կ'մեկնինք։ Իտէ ալ ճանապարհ մը զոր կ'հովանաւորեն մեծ արմաւենիները, սիրուն ուղիներ' բարակ աւազով։ Ժամանակ առ ժամանակ կ'պատահինք անգլիացիի մը, սպիտակ հագուած, պերճ սայլակի մը մէջ, և կամ ամբողջ ընտանիքի մը' երկանիւով։ Մարդ ինքզինք Պուա տը Պուլօնեը պիտի կարծէր տաք առաւօտ մը, եթէ չըլլար սա խոշոր Պարօնն որ տեղական կառքի մը մէջ բազմեր է իր հովանոցին հետ, կամ սա սև զոյգն որ նստած է եզան սայլի մը մէջ, պեր-

---

ՇԷՐԼՕՔ ՀՕԼՄՍ ԵՒ ԻՐ ԳԻՒՏԵՐԸ (15)

ԳԼՈՒԽ Դ.

ՃՕՆ ՌԱՆՍԻ ՏՈՒԱԾ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

—Ես տակաւին որոշ բան մը չեմ տեսներ այս ամէնուն մէջ, ըսի։ Իրաւ, այդ մարդուն նկարագրութիւնը կ'համապատասխանէ այն նկարագրութեան զոր ըրիք այս առամին երկրորդ դերակատարին վրայ։ Բայց ինչո՞ւ ոճրին վայրը դառնայ։ Ոճրագործներն այդպէս չեն ըներ։

—Մատանի՞ն, պատասխանեց Շէրլօք Հօլմս։ Մատանին կ'մոռնա՞ք, բարեկամս։ Ահա թէ ինչո՛ւ դարձած է։ Եթէ այդ մարդը ձեռք անցընելու ուրիշ միջոց չունենանք, մեր կարթին իբր խայծ կրնանք գործածել միշտ այդ մատանին։ Բայց ձեռք անցընելու միջոց պիտի ունենամ, Տօքթո՛ր, մէկի դէմ երկու գրաւ կ'դնեմ որ պիտի ունենամ։ Եւ ասիկա ձեզի պիտի պարտիմ, վասն զի, եթէ դուք չըլլայիք, հաւանաբար տեղէս չչարժէի և այսպէս առիթ չունենայի կատարելու ամէնէն չահեկան ուսումնասիրութիւնն որու հանդիպած ըլլամ երբեք,—չէ՞ք գտներ ուսումնասիրութիւն մը, ինչպէս պիտի ըսէր նկարիչ մը։ Եւ արդարև, ի՞նչ աղուոր չէ՞ք գտներ ունիր ոճրի մը արիւնաներկ այս թելն որ մարդկային կեանքերով խառնշտկուած կարմի (չէ՜է) մը մէջ կ'կորսուի։ Մեզի վիճակեցաւ կծիկ ընել, անջատել և ծիր առ ծիր ուսումնասիրել այդ թելը։ Առ այժմ նախաճաշենք։ Յետոյ ես պիտի երթամ ջութակահար Նօրմամ Նէրուտան լսելու։ Նուագելու եղանակն և ճարտին չարժումներն սքանչելի անթերի են։ Ո՞վ է ուրեմն Շօբէնի այս պզտիկ մեղքենան որ այնքան լաւ կ'երգէ դրա, լա, լա, լիրա, լիրա, լարի։

Եւ կառքին խորն ընկողմանած, այս ամատօր հետազօտիչը թռչունի մը պէս կ'երգէր, մինչ ես կ'խորհէի այն զանազան հակասութիւններուն վրայ զոր կ'ընծայէ մարդկային միտքը։

ԳԼՈՒԽ Ե.

ՅԱՆՈՒՑՈՒՄՆ ԱՅՑԵԼՈՒ ՄԸ Կ'ԲԵՐԷ

Առաւօտեան յուզումները ցնցեցին առողջութիւնս, որ տակաւին խախուտ էր։ Ինքզինքս խիստ յոգնած զգացի օրն ի բուն։ Հօլմսին նուագահանդէսս երթալէն յետոյ, բազմոցի մը վրայ փռուեցայ, յուսալով որ կրնայի մէկ կամ երկու ժամ քնանալ։ Ի զո՞ւր։ Անցած դարձածէն չատ գրգռուած էի։ Ամէնէն երեւակայական գաղափարներ և ամէնէն տարօրինակ ենթադրութիւններ կ'վխային ուղեղիս մէջ։ Աչքերս գոցելուս պէս կ'տեսնէի Էնոք Տրէպպըրի դիակը, իր կորիլլայի գլուխով և պրկուած անդամներով։ Այս տեսարանին իմ վրաս թողած բերած տպաւորութիւնն այնքան գժնդակ էր որ վերջ ի վերջոյ շնորհակալ եղայ մարդասպանին, վասն զի եթէ երբեք մահկանացու մը իր դէմքին վրայ կրած էր ամէնէն զարշելի մոլութեան նշանները, այդ մահկանացուն նոյն ինքն Գլիվլէնտցի Տիար Էնօք Ժ. Տրէպպըրն էր։ Սակայն ստիպուած էի ընդունիլ որ զոհն ինչքան ալ անհամակրելի ըլլար, Արդարութիւնն իր գործը պիտի չարունակէր, և օրէնքը չէր կրնար մեղմացուցիչ պարագայ գտնել այսքան մեծ ոճրի մը համար։ Քանի' կ'խորհրդածէի, այնքան կ'զարմանայի այն ապահովութեան վրայ որով ընկերս կ'հաւատար թէ այս մարդը թունաւորուած էր։ Լաւ կ'յիչէի որ Հօլմս դիակին չրթներուն վրայ ծռած էր հոտուըտալու համար, և հաւաքաուած էր որ այն ատեն նշան մը գըտած էր։ Եւ յետոյ, եթէ թոյնը չէր, ուրիշ ի՞նչ կրնար ըլլալ այդ մարդուն մահուան պատճառը, քանի որ մարմնոյն վրայ վէրքի հետք մը, խեղդամի նշան մը չկար։ Եւ սակայն ո՞ւրկէ առաջ եկած էր արիւնն որմէ թանձր խաւ մը կ'երեւար գետնին վրայ։ Պայքարի ո՛չ նշան չկար և երեւոյթ ալ չկար որ զոհն ինքզինք պաշտպանելու համար զէնք մ'ունեցած ըլլար ձեռքը։ Այս ամէնը խորհրդաւոր վիճակի մէջ կ'մնար և կ'զգայի որ ցորչափ այս խընդիրներ չլուծուէին գոհացուցիչ կերպով մը, ո՛չ Հօլմս, ոչ ես պիտի չկրնայինք հանգիստ քնանալ։ Բարեկամս, իր մասին, ա՛յնքան հանդարտ և գործին ա՛յնքան գիտակ կ'երեւար որ համոզուած էի թէ բոլոր այս իրողութիւնները բացատրող տեսութիւն մը կազմած ըլլալու էր արդէն։ Բայց ի՞նչ էր այս տեսութիւնը։ Անասիկ ատիկա չէի կրնար գուչակել։ Հօլմս չատ ուշ դարձաւ, նոյն իսկ այնքան ուշ որ հասկցայ թէ միայն նուագահանդէսին համար չէր որ այսքան ժամանակ դուրսը մնացած էր։ Իրիկուան ճաշն արդէն պատրաստուած էր երբ դարձաւ։

—Հիանալի՛ էր, ըսաւ նստելով։ Կը յիշէ՞ք Տարվինի ըսածը' երաժշտութեան մասին։ Անգլիացի գիտունը կը պնդէ որ մարդը' խօսիլ կարենալէն առաջ' գիտէր դաշնակաւոր ձայներ ծնուցանել և ստուգապէս վայելել։ Թերեւս ասոր համար է որ երաժշտութիւնն ա՛յնքան թափանցող ազդեցութիւն մը կ'ունենայ մեր վրայ։ Տարտամօրէն կ'յիշենք անցեալին մշուշին մէջ կորսուած այն դարն ուր մարդկութիւնը տակաւին իր մանկութեան մէջ էր։

—Ատիկա քիչ մ'ընդարձակ ըմբռնում մ'է, դիտել տուի։

—Ըմբռնումները բնութեան չափ ընդարձակ պէտք է ըլլան երբ կոչուած են զայն բացատրել, պատասխանեց։ Բայց ի՞նչ ունիք։ Աղէկ չեմ տեսներ ձեզ։ Պրիքսթըն Ռօտի գործն յուզե՞ց ձեզ։

—Այո՛, կ'խոստովանիմ։ Եւ սակայն աւելի կարծրասիրտ ըլլալու էի Աֆղանստանի մէջ անցուցած արկածներէս ետքը։ Մայվանտի մէջ տեսայ խեղճ ընկերներս որք թշնամիէն յօշոտուեցան, և այս սոսկալի տեսարանը, սակայն, վայրկեան մ'իսկ չկորսնցուց պաղարիւնութիւնս։

—Կ'հասկնամ։ Ներկայ պարագային մէջ գաղտնիք մը կայ որ բարձրաձայն կ'խօսի ձեր երեւակայութեան։ Արդ, հոն ուր երեւակայութիւնը չաչխատիր, սոսկումը գոյութիւն չունի։ Այս իրիկուան լրագիրները կարդացի՞ք։

—Ո՛չ։

—Ոճիրը բաւական ճշտութեամբ պատմած են, բայց յիշատակութիւնը չեն ըներ կնոջական մատանիին որ գետինն ինկաւ երբ դիակը վեր կ'հանէին։ Աւելի աղէկ։

—Ինչո՞ւ։

—Կարդացէ՛ք սա ծանուցումը։ Այս առտու երբ հոս դարձանք, Լոնտոնի բոլոր օրաթերթերուն ղրկեցի, պատասխանեց Շէրլօք Հօլմս, և լրագիրն ինձ տուաւ։ Իր ցոյց տուած տեղը նայեցայ։ Կորսուած առարկաներու յատուկ սիւնակին առաջին ծանուցումն էր, սա կերպով խմբագրուած. «— Այս առտու, ի Պրիքսթըն Ռօտ, Ուայթ-Հէրթ Թաւեր գինետան ու Հօլլանտ Կրովի միջեւ, ոսկեղէն մատանի մը գտնուեցաւ։—Դիմել Տօքթոր Ուաթսընի, 221 Պէյքըր Սթրիթ, իրիկուան ժամ 8էն 9»։

ՍԸՐ Ա. ՔՕՆԸՆ—ՏՕՅԼԻ

Թարգմ. Ժ. ՇԻՐԱԿԱՑԻ (Շար.)

ճօրէն յորձորձուած երկրորդ կարգի կառք, կամ սա սեւամորթ չարաճճիներուն որ անգլիերէն բաներ կ'հարցնեն մեզ, ու անմշակ գերեզմանատուններն որոց եզերքէն կ'անցնինք, ու անանուն ծառերը: Առաջնորդս կանխաւ իմացուցած էր ինծի որ պզտիկ պատսպարան մը պիտի գտնենք ի Մաունդ Լավինիա ու անգլիական բոլոր բարբարոսութիւններն յիշողութեանս մէջ էին, — այսինքն Պօէր մայրերը բաժնուած զաւակներէն ու ամուսիններն իրենց կիներէն: Պօէրները չարչարուած, նիհարցած, սովալլուկ ու խառն ի խուռն խժռուած վատառողջ տեղեր, և անօթութեան, ցաւի և ատելութեան աղաղակներ արձակելու զբաղած:

ՄԱՈՒՆԴ ԼԱՎԻՆԻԱ.—Ահա՛ պտոյտք մարքէ կ'անցընէի երբ մեր կառքերը կանգ առին. Մաունդ Լավինիա հասած էինք: Մաունդ (լեռ) բառը չափազանց է: Շատ չատ բլրակ մ'է: Բանի մը մեղր վեր կ'ելնենք ու կ'տեսնենք ամէնէն ճաճանչաւէտ դաշտավայրը զոր հնար ըլլայ երեւակայել: Այ կողմը, հեռուն, Գոլոմպոյի կաւային ահագին զանգուածը: Իր կուշտին մէջ կ'մնէ նաւահանգիստն անկեան մը պէս, նաւահանգիստ մը կեանքոտ ու նաւերով խճողուած, ուր բոլոր դրօշակներն իրար կ'խառնեն իրենց գոյները: Միւս մասը, ժայռին ոտքին, ծովը սանձարձակ կ'արձակէ իր ալիքները, ամեհի ովկիանոս մը փոփոխ գոյներով որ կ'յիչեցնէ Մանշի ծովը, և վերջապէս մեր շուրջը, ամենուրեք, աչքդ առածին չափ՝ անհուն անտառը: Ծառերու խառնուրդ մը ամէն ձեւերով և կանաչի ամէն երանգներով: Պանաններներու երկարաձիգ ճիւղեր ուրկէց կ'կախուին ոսկեգոյն պտուղները, մանկլինիները՝ աւելի բարակ: Կանաչ ծով մը զոր կ'փրփրացնէ կարմիր սորպիոնի արենագոյն ծաղիկն և զոր տեղ տեղ կ'ծակէ հնդիկ ընկուզենիներու զիկզակ չարքը, որոց գագաթը կանաչ պսակներ կ'ցուցադրէ:

Ու օպէրայի արժանի այս զարդարանքին մէջ, օպէրէթի արժանի անձեր կ'գտնուին: Բարկացոտ ու վրէժխնդիր Պօէրք հոս բարի քաղաքացիներ եղած են: Ասոնք երկու հարիւր հոգի են, խաղաղաւէտ, աղէկ բնակութեան մէջ ու լաւ սնած, անտառին մէջ կ'շրջագային, ծխամորճը բերներնուն, գրեթէ առանց հսկողութեան, փակուած միմիայն բարակ երկաթ թելէ ցանցապատի մը մէջ: Երջանիկ են, բան մը չեն ըներ, աշխարհի ամէնէն գեղեցիկ տեսարաններէն մէկը կ'վայելեն, որուն վրայ կարելի չէ գաղափար մը կազմել Գաղղիոյ մէջ: Երեւակայեցէ՛ք Էթրըթան լուսով ողողուն և Մոնթէ Քարլօն՝ անհունը ունենալով հորիզոն: Ու փափաք եկաւ վրաս՝ կեանքս վերջացնել իբր Անգլիոյ ձեռքն ինկած գերի մը:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՔ

ԷՏՈՒԱՐՏ Է. Օգս. 3ին Քաուէսէ (Ուայդ կղզի) Լոնտոն պիտի գայ, և թագադրութեան արարողութենէն վերջ պիտի դառնայ ի Քաուէս: Այս վերջին տեղւոյն կլիման ա՛յնքան յարմարեցաւ թագաւորին որ բժիշկները նուազ խիստ պատուէրներ սկսան տալ անոր կերակուրներուն մասին: Լէնսէթ բժշկաթերթը կ'ըսէ թէ թագաւորն աւելի լաւ է բաղդատմամբ վերջին քանի մը տարիներուն: Պետական գործերէ և հոգերէ քաշուելով, և անկողնի մէջ պարտաւորիչ հանգիստ ընելով, Էտուարտ Է. կազդուրուած է: Օրինակելի հիւանդ մ'եղած է, ըստ ամենայնի հնազանդ բժշկաց պատուէրներուն, և հիւանդապահուհիներուն յորդորանաց: Հակառակ օդին խիստ տաքութեան, հանգիստ կը քնանայ, երբեմն անընդհատ մինչեւ ութ—ինն ժամ: Վերջին մէկ քանի արարողական պարտաւորութիւնները, ինչպէս Լորտ Քիչնէրի ընդունելութիւնը, Լորտ Սալզպըրիի և Մր. Պալֆուրի անձնական տեսութիւնները, որք անհրաժեշտ էին առաջնոյն հրաժարման հետեւանօք, բնաւ չազդեցին թագաւորին առողջական վիճակին վրայ: Եթէ չարունակէ այս գեղեցիկ եղանակը, Սօլէնդի ծովափանց զովացիկ սիւքերը պիտի փութացնեն ապաքինումը:

*** Զբօսաշրջիկներու շոգեմակոյկները կամ զբօսանաւերը բաւական հեռուէն կ'անցնին Քաուէսի ափունքէն, որպէս զի թագաւորին զբօսանաւն իրենց ուշադրութեան առարկայ չըլլայ: Զբօսաշրջիկները սիրով համակերպած են իրենց տրուած պատուէրներուն:

*** Քաուէսէ հետեւեալը կ'հեռագրեն Տ. Թէլէկրաֆի, Ուրբ. աւուր թըւով.—«Բժշկական տեղեկագիրներէն այնպէս կարծելու չէ թէ թագաւորին ապաքինումը կատարեալ է: Շատ խնամքի կ'կարօտի դեռ Ն. Վեհափառութիւն: Թագաւորն ազատօրէն կրնայ դառնալ իր անկողնին մէջ: Այսօր քանի մը ժամ վերնակամուրջին վրայ անցուց, հետաքրքրուելով իրեն առջեւ պարզուած կապոյտ ջուրերուն յաղթական և պայծառ տեսարանէն, և մերթ ընդ մերթ Ն. Վեհափառութիւն ոտք ելնելով ծովային ակնոցը կ'դնէր հեռաւոր տեսարան մը դիտելու համար: Բնականաբար դանդաղօրէն կը կատարուի յառաջդիմութիւնը դէպ ի կատարեալ ապաքինութիւն, բայց բժիշկները կ'ըսեն որ եթէ այս կերպով չարունակէ վիճակը, թագաւորը կրնայ յառաջիկայ Դշ.էն (այսօր) սկսեալ օրական պտոյտներ ընելու զբօսանաւով ծովեզերաց երկայնքը: Այսօրուան օդին վիճակն ամէնէն աւելի լաւ էր. արեւն ամբողջ օրը կ'շողար վէտ ի վէտ ջուրերուն վրայ: Կարճ միջոց մը միայն հողմաբեր ամպեր մը օդը զովացուց և փոշիները նստեցուց: Ն. Վեհափառութիւն սիկար մը կ'ծխէր իր սովորական դիրքին մէջ նաւուն յետնակողմը, երբ իր հետեւորդք տեսան որ ամպեր կուգայ, և առանց ժամանակ կորսնցնելու թագաւորը տարուեցաւ իր տաղաւարին մէջ, և ահա ամպերը սաստկացաւ որոտման և կայծակի հետ խառնուած: Ուաշինկդընի անգլիական հանգուցեալ դեսպան Լորտ Բոնսֆոդի մարմինը բերող ամերիկեան «Պրուքլին» յածանաւուն արքայական զբօսանաւին հեռուէն անցաւ, բայց ուրիշ ամերիկեան շոգենաւ մը «Քօլըմպիա», ամերիկացիներով լեցուն, չատ մօտէն անցաւ, և քանի մը վայրկեան մը վրայ իր երաժշտախումբը նուագեց անգլիական քայլերգը:

ԼՈՐՏ ՔԱՏՕԿԱՆ.— Իռլանտայի Փոխարքայութենէն հրաժարեալ Լորտ Քատոկան պետական բազում ծառայութիւններ մատուցած է իր փայլուն ասպարէզին ընթացքին մէջ: 1875ին պատերազմական նախարարի խորհրդական անուանուեցաւ, և 1878ին խորհրդական գաղթային գործոց նախարարութեան իբրեւ յաջորդ Մր. Լօթըրի, որ իռլանտական գործոց նախարար կարգուած էր: Լորտ Սալզպըրիի երկրորդ վարչութեան օրով (1886) Կնքապահ Լորտ անուանուեցաւ, առանց աթոռ ունենալու Դահլճին մէջ, բայց 1887ին Նախարարաց Խորհուրդին մասնակցելու իրաւունք ունեցաւ: Երբ հրաժարեալ Վարչապետն հրաւիրուեցաւ կազմել իր երրորդ վարչութիւնը (1895), Լորտ Քատոկան անուանուեցաւ փոխարքայ Իռլանտայի, Դահլճին մէջ աթոռով, պաշտօն՝ զոր արժանաւորապէս և փայլուն կերպով վարեց գրեթէ եօթն տարի: Լորտ Քատոկան իռլանտական սերունդէ է, իրողութիւն մը՝ որ մասամբ կրնայ մեկնել իր ժողովրդականութիւնն անոնց մէջ որոց վրայ իր հեղինակութիւնն ի գործ կ'դնէր: Լորտ Քատոկան 62 տարեկան է:

ԴԱՂԹԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆՑ ԺՈՂՈՎԸ.—Բրիտանական Պետութեան վարչապետներն Ուրբ. օր գումարուեցան գաղթային պաշտօնարանին մէջ նախագահութեամբ Մր. Չէմպըրլէնի: Ժողով գումարուած չէր նախարարին ցաւալի արկածէն ի վեր: Ներկայ էին գրեթէ բոլոր գաղթային նախարարք, բաց ի Սըր Կորտըն Սփրիկէ, որ Քարէյոյս մեկնեցաւ: Ընդհանուր խնդիրներու վրայ դարձաւ վիճաբանութիւնը, ամբողջ նիստը նուիրուեցաւ անգլ. կայսրութեան առեւտրական կացութեան քննութեան, մանաւանդ խնդրոյն դրամական կողմին:

*** Մր. Չէմպըրլէն Բորդսմութ գնաց երկու օր անցընելու ծովային Նախարարութեան պատկանեալ Էնչէնթրէս զբօսանաւին մէջ:

ԹԱԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ.—Թագաւորին հրամանաւ թագադրութեան արարողութիւնը տեղի պիտի ունենայ, ինչպէս արդէն գրեցինք, չաբաթ Օգս. 9: Այս մասին արքայական հրովարտակ մը պիտի հրատարակուի: Կ'խնդրուի ամէն անոնցմէ որք ընդունելութեան տոմս ընդունած էին Յունիս 26ին համար, կրկին դիմել արքունեաց հրամատարին, եթէ կ'փափաքին ներկայ ըլլալ թագադրութեան: Դիւանատուններուն և վարչային չրջանակներուն մէջ գործունէութիւնը վերսկսած է:

Մ. ՔՐԻՒԿԵՐԻ ԱՔՍՈՐԸ.— Պրիւսէլի Բըթի Պլէօ թերթը, որ իրազեկ է պօէրական խնդիրներուն, կ'յայտարարէ թէ անգլիական կառավարութիւնը մերժեր է արտօնութիւն տալ Մ. Քրիւկէրի և իր հետեւորդներուն՝ հայրենական Աֆրիկէ դառնալու: Նախորդ նախագահին չուրջ գտնուողներէն երկու հոգի աղերսագիր տուեր են անգլ. կառավարութեան, բայց գաղթային պաշտօնարանը մերժեր է զայն:

ՔԵՐԴԱՈՒՆԻ տիկիններն հազար անգլ. ոսկի պարունակող քսակ մը նուիրեցին Տիկին Շդէյնի, Մ. Շդէյնի հետ Անգլիա դառնալուն առթիւ: Մ. Շդէյն չատ արգահատելի վիճակի մէջ է: Ձեռքերն ու ոտքերը մասամբ անդամալուծուած են, և անկարող է իր թարթիչները բանալու:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ Ի ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ Ի ԱՆԳԼԻԱ.— «Մեծ Օրինակ մը» խորագրին տակ Թան, մասնաւոր յօդուածի մը մէջ, խօսելով Լորտ Սալզպըրիի հրաժարման և Մր. Պալֆուրի անոր յաջորդելուն պարագայից վրայ, կ'յայտարարէ թէ Անգլիոյ Խորհրդարանին մէջ կուսակցութեանց ցոյց տուած բարեացակամութիւնն ո՛րքան կ'տարբերի Ֆրանսայի քաղաքական չրջանակներուն մէջ տիրող դառն պայքարներէն: Լորտերու Ժողովին և Երեսփ. Ժողովին մէջ այս առթիւ անցած դարձածները գովեստով նկարագրելէ վերջ, և Անգլիոյ Ընդդիմադիր կուսակցութեան պետերուն բանած ընթացքը գրուատելէ վերջ, Ֆրանսերէն թերթը կ'բացագանչէ.— «Ի՞նչ կ'տեսնենք Ֆրանսայի մէջ: Քաղաքական կուսակցութիւններ անդադար կռուի բռնուելով զիրար կ'արհամարհեն և կտոր կտոր կ'ընեն, կ'ուրանան իրարու համար ամէն մտաւորական արժէք, ամէն ուղղամտութիւն, ամէն հայրենասիրութիւն: Եթէ միւս Ֆէրրի մը Ալժերիոյ սահմանները ու Տոնքինը տայ իր երկրին, իր կուսակցութիւնն անգամ չարդարացներ զինք, մինչ իր քաղաքական հակառակորդները բնաւ զէնընկեց չեն ըլլար ազգային ժառանգութեան այս փառաւոր յաւելման վրայ: Երբ Սկիպիոն «Աֆրիկեցի» կոչուեցաւ, ասկէց աւելի մեծ յարգանք մը չէր կրնար տրուիլ իրեն Հռոմի մէջ: Տոնքինցին Ֆէրրի Բարիզի մէջ արհամարհելի երգիծանք մ'էր սակայն: Օտարին կաչառուած ըլլալու անարգ ամբաստանութիւնն Ընդդիմադիր կուսակցութեան ձեռքը միշտ զէնք մ'է իրարու յաջորդող Դահլիճներուն համար:» Ընդհակառակն Անգլիոյ մէջ, կ'ըսէ Թան, բոլոր կուսակցութիւնք կ'միաբանին հաստատուն պահել հայրենեաց մեծութիւնն արտասահմանի մէջ և անհատական ազատութիւնն բուն իրենց երկրին մէջ:»

ԶՕՐԱՎԱՐ ՊՕԹԱ.— Տիկին Լուի Պօթա Հոլանտայի արեւմտեան ծովափանց վրայ ի Լա Բան վարձեց Ֆելիսիթէ ամարանոցն իր ամուսնոյն համար որ Օգոս. ամսուն հոն պիտի անցնէ: Զօրավար Պօթա Լա Բան երթալէ առաջ ուղղակի Ուդրէխդ պիտի երթայ տեսնելու զՄ. Քրիւկէր, անկէց ալ ի Քուրղրէ, ուր պիտի հանդիպի Տր. Լէյտսի և Մ. Րէյցի: Հրաւիրուած են նաեւ Տէվէդ և Տըլարէյ զօրավարները, ինչպէս նաեւ Մ. Շդէյն: Քուրղրէի մէջ այսպէս մեծափառ ցոյց մը կազմակերպուած է ի պատիւ Պօէրներուն, բայց ցոյցը լոկ համակրական պիտի ըլլայ, առանց ո՛ և է քաղաքական նշանակութեան, այլ պարզապէս պիտի նշանակէ թէ Պօէրք, որք հիմա Անգլիոյ հպատակ են, իրենք զիրենք դարձեալ կ'նկատեն իբրեւ սերունդ հին հոլանտական ցեղին: Զօրավար Պօթա Լա Բանի ամարանոցին մէջ չատ քիչ մարդիկ պիտի ընդունի, և իր պարապոյ ժամերը պիտի անցընէ հարաւ—աֆրիկեան պատերազմին պատմութիւնը գրելով:

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՀՈԼԱՆՏԱ.—Վիեննայէ կ'հեռագրեն ի Լոնտոն թէ Հոլանտա իր գաղթային ստացուածոց ամբողջութիւնն երաշխաւորելու համար կ'աշխատի մտնել Երրեակ Զինակցութեան մէջ, և թէ այս մասին բանակցութիւնք կ'կատարուին Գերմանիոյ և Հոլանտայի միջեւ: Ինչպէս երէկ գրեցինք, Գերմանիա ածխային կայան մը կ'խնդրէ հոլանտական Հնդկաստանի մէջ, և Հոլանտա փոխարինութիւն մը կ'խնդրէ Գերմանիայէ իր ամբողջութեան և գաղթային ստացուածոց պահպանութեան համար:

ԻՏԱԼԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ.—Դէյլը-Նայի մասնաւոր թղթակիցին նայելով, Զարն հետեւեալ խօսքերով հրաժեշտ առաւ Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորէն. «Կրկին տեսութի՛ւն, քիչ ատենէն, ի Հռոմ,» և թագաւորը պատասխանեց.—«Անգամ մը եւս շնորհակալութիւն, և կրկին տեսութիւն, քիչ ատենէն: Ժողովուրդս պիտի ողջունէ զձեզ երախտագէտ համակրութեամբ:» Դեռ ստոյգ չէ Զարին այցելութեան թուականը, սակայն կ'ըսուի որ այս այցելութիւն տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ տարւոյն սկիզբը: Հռոմի մէջ ընդհանուր գոհունակութիւն կ'պատճառէ թագաւորին Ռուսիա այցելութեան անմխտելի յաջողութիւնը: Իտալացիք առ այժմ կը չահագրգռուին ո՛չ թէ այնքան քաղաքական կամ առեւտրական կարգի հետեւութեանց վրայ, այլ ա՛յն իրողութեան վրայ թէ այս այցելութիւն ապացոյց մ'է այն յարգալից զգացմանց զորս Զարը կ'տածէ իրենց Վեհապետին նկատմամբ: Վեց տարիէ ի վեր Իտալիա աննշան դիրք մ'ունէր և չուքի տակ կ'ապրէր, ուստի հիմա ճշմարիտ հաճոյք մը կ'զգայ վերստին իր տեղը բռնելով արեւուն տակ:

*** Մ. Բրինէդդի Նովօյէ Վրէմիայի խմբագիրներէն մէկուն հետ տեսակցելով, ըսաւ. «Ինչ որ առաջ անկարելի կ'երեւէր, այժմ կ'սկսի իրականանալ, մեք՝ Իտալացիքս գոհ ենք որ մերձեցումը կատարեալ եղաւ, մեր Թագաւորին եղած այն ջերմ ու սրտագին ընդունելութիւնն յանչափս գոհացուց զմեզ:» և խօսքն երկու երկրաց տնտեսական չահերուն դարձնելով, յարեց. «Շատ փափաքելի է որ Ռուսիա և Իտալիա իրարու օգտակար որոշման մը յանգէին. այժմու վիճակին բանալին Գերմանիոյ ձեռքին մէջ է, և պէտք է սպասել տեսնելու համար թէ Րայխստագն ի՛նչ դիրք պիտի բռնէ մաքսային խնդրոյն մէջ: Հռոմ եկէք, և հոն թէ՛ այս և թէ ուրիշ ներքին խնդիրներու վրայ երկար բարակ կ'տեսնուինք:»

*** Գերման մամուլը զանազան մեկնութիւններ կուտայ Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորին այցելութեան ռուսական արքունեաց, ինչպէս նաեւ անցեալներն Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ անգլեւիտալեան յարաբերութիւններուն վրայ եղած յայտարարութեան: Վօսիշէ Զայթունկ Անգլիոյ մասին Իտալիոյ պաղութիւնը կ'բաղդատէ Ֆրանսայի և Ռուսիոյ հանդէպ աճած նոր դիրքին հետ, և կ'ըսէ.—«Միջազգային սրտապնդիչ կացութեան մը ամէն նշաններէն չատ աւելի Իտալացւոց անձնասիրութիւնը կը չողոքէ Անգլիոյ զգացած ցաւն Իտալիոյ իրմէ պաղելուն առթիւ: Իտալացիք պիտի գնահատեն անշուշտ այն յարգանքը զոր իրենց կ'մատուցանէ Անգլիա, որ կ'ցաւի թէ Իտալիա բաժնուած է այն բարեկամական կապերէն որք երբեմն կ'միացնէին երկու Տէրութիւնները, Ֆրանսայի հետ խօսք մէկ ընելով: Գերմանիա մէկ բան միայն կ'փափաքի Իտալիոյ չահուն համար. այսինքն կ'մաղթէ որ Իտալացիք չզըրկուին իրենց ուրախութենէն և չնետուին նախայարձակ քաղաքականութեան մէջ: Ապագան միայն պիտի ցուցնէ թէ իրաւունք ունէի՞ն Անգլիայէն հեռանալու և թէ ծովուն վրայ իրենց չահերն աւելի լաւ կերպով պաշտպանուա՞ծ են քան այն թուականին երբ կրնային առանց պայմանի յոյս դնել անգլիական նաւատորմին արդիւնաւոր աջակցութեան վրայ:» Այս մօտք հասկցուցած են նաեւ միւս գերման թերթերն անգլեւիտալեան յարաբերութիւնները:

ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ ՌՈՒՄԱՆԻԱ.—Պուքրէշէ կ'ծանուցուի թէ Վիեննայի մեծ ազդակօղմին պետը, որ անցեալ տարի Ռումանիոյ արքունիքը գնաց, դարձեալ պիտի երթայ ամրան միջոցին ողջունելու Ռումանիոյ թագաւորն ու թագուհին իրենց Սինայայի դղեակին մէջ, Կարպաթ լերանց մէջ, յանուն Ֆրանց Եոզէֆ կայսեր: Մարէչալ Պէքի պիտի ընկերանան քանի մը աւստրեւմաճառ սպաներ, և քանի մը օր պիտի անցընէ ի Սինայա:

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.—Նոր յածանաւ Օլէկ 440 ոտք երկայն է, 55 ոտք լայն, 6675 թոնօ տարողութեամբ, մեքենաներն ալ 19,500 ձիու ոյժ ունին:

ՌՈՒՄԱՆԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ.— Տօպրուճայի սահմանագլուխը ճշդելու համար կազմուած ռուման—պուլկար խառն յանձնաժողովն յուլիս 19ին ի նիստ գումարուեցաւ Օսդրովի մէջ: Պիտի որոշէ հետեւեալ երեք խնդիրները. 1. Բսան մէդր լայն չրջանակի մը վրայ կտրել այն անտառներն որք կ'գտնուին Տօպրուճայի երկայնքը սահմանագլխի գծին վրայ, 11 և 18 հօղաբլուրներուն միջեւ: 2. Ռուման եւ պուլկար պահակներուն համար անջատ ճամբայ մը չինել սահմանագլխին երկայնքը: 3. Որոշել երկու երկիրներուն հաղորդակցութեան ճամբաները սահմանագլխի գծէն անցնելու համար:

ՆԱԹԱԼԻ թագուհին Պիարիցէ սիրալիր նամակ մը ուղղելով Նորապսակ Միրքօ իշխանուհիին, որ իր սանն է, իբրեւ հարսանեկան նուէր անոր ղրկեց մատանիներ, որք երբեմն կ'վերաբերէին Սերպիոյ Միլօշ իշխանին կնոջ՝ Լիւպիցա իշխանուհւոյն: Թագուհին կը ծանուցանէ թէ պիտի ղրկէ նաեւ սկանակուռ քառամանեակ մը, Օպրէնովիչեան ընտանիքին գոհարներէն միացած:

ՓԻԼԻՊՊԵԱՆՑ ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ. Վատիկանի պաշտօնաթերթը կ'ծանուցանէ թէ Փիլիպպեանց մասին Վատիկանի և ամերիկեան մասնաւոր պատուիրակութեան միջեւ կատարուած բանակցութիւնք գոհացուցիչ լուծման մը յանգեցան: Յիշատակագիր մը խմբագրուած է որ հիմ պիտի ծառայէ Մանիլայի պապական նուիրակին և արքեպիսկոպոսին ամերիկացի կառավարչին միջեւ կատարուելիք բանակցութեանց:

*** Միացեալ Նահանգները կը պնդեն որ Ֆրէրները քաշուին Փիլիպպեան կղզիներէն, և եկեղեցապատկան հողերը կտրուկ գնով մը Ամերիկացւոց ծախուին: Վատիկան վերջին պայմանին հաւաներ է կ'ըսուի, բայց խնդրեր է որ Ֆրէրներուն մասին առ այժմ կարգադրութիւն չըլլայ:

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆԵՐՈՒ ԽԱՐԴԱԽ ՊԱՇՏՕՆԵԱՅՔ.—Քանի մը չաբաթներ տեւող դատավարութենէ մը վերջ, Պերլինի Անշարժ Ստացուածոց Պանքային տնօրէնները, որք կեղծ հաշուեկշիռներ հրատարակած էին, դատապարտուեցան հետեւեալ պատիժներուն.—Էտուարտ Զանտէն վեց տարի բանտարկութիւն և 15,000 մարք տուգանք: Հայնրիհ Շմիթ՝ ինն ամիս բանտարկութիւն և 2000 մարք տուգանք: Բուխմիլլէր՝ 15 ամիս բանտարկութիւն և 4000 մարք տուգանք: Էտուարտ Շմիթ՝ մէկ տարի բանտարկութիւն և 10,000 մարք տուգանք: Վարսինքի մէկ տարի բանտարկութիւն և 5,000 մարք տուգանք: Օդդօ Զանտէն՝ ինն ամիս և 1000 մարք տուգանք: Հէուշքէ՝ ինն ամիս և 1,000 մարք տուգանք:

*** Լայբցիկի Պանքային դատն ալ կ'չարունակէ: Ընդհանուր դատախազը կ'պահանջէ տաժանակիր աշխատութեան վճիռներ Էքսնէր և Տր. Կէնցլ տնօրէններուն համար:

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԴՐԸՍԴՆԵՐՈՒ ԴԷՄ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ.— Կ'ըսուի թէ Զարն հրաւէր կ'կարդայ եւրոպական կառավարութեանց, միջազգային ժողով մը գումարել եւրոպական ազգաց վաճառականութիւնը պաշտպանելու ամերիկեան Դրըսդներուն դէմ, որք երթալով առեւտրական և տնտեսական ահաւոր դիրք մը կ'ստանան, և յարաճուն սպառնալիք մը կ'ըլլան եւրոպեան վաճառականութեան: Այս հակադրըսդային ժողովին հրաւիրուած չեն Միացեալ Նահանգները, բնականաբար: Ամերիկեան կառավարութիւնը չի կրնար անշուշտ մասնակցիլ այնպիսի գումարման մը, և հետեւաբար Միացեալ Նահանգները չեն զայրացած այդ ժողովէն դուրս ձգուած ըլլալնուն համար: Եթէ գումարի այսպիսի ժողով մը, Միացեալ Նահանգներն ուշի ուշով պիտի դիտեն անոր չարժումներն և որոշումները:

ՈՃՐԱԳՈՐԾ ՄԸ ՀՆԱՐԻՉ.— Նիւ Ճէրսիի (Ամերիկա) դատարանն հրամայեց արձակել տասն տարուան դատապարտուած Չարլզ Ֆայլըր անուն բանտարկեալ մը՝ բանտին մէջ գտնուած միջոցին կարի նոր մեքենայ մը հնարած ըլլալուն համար: Ֆայլըր ասկէց առաջ քանի մը մեքենաներ հնարած էր, բայց այս վերջինն իր տեսակին մէջ չատ յարգի կ'համարուի: Անով կարելի է կարել մետաքս և ամէն տեսակ գործուած, առանց կարի տեղերն յայտնի ըլլալու: Մեքենան քանի մը ամիս փորձուեր է բանտային իշխանութեանց յատուկ դերձակի խանութներուն մէջ. և քանի մը չաբաթ առաջ Ֆայլըր հնարչի արտօնագիր ստացաւ: Մէկ միլիոն տոլար դրամագլխով ընկերութիւն մը Պետութենէն մենաշնորհ ստացաւ այդ մեքենան պատրաստելու և Ֆայլըրի վճարեց կանխիկ 50,000 տոլար:

ՄՈՐՍԻՆԻ սեղանաւորը, որ Նիւ Եորքէն 500,000 ֆրանք նուէր ղրկած էր Ս. Մարկոսի զանգակատան վերաչինութեան ծախուց մասնակցելու համար, բնիկ Վենետիկցի է և 300 միլիոն տոլարի հարստութիւն ունի:

ՎԻԵՆՆԱՅԻ Համալսարանին մէջ անցեալ չաբթու 31 հոգի փիլիսոփայութեան վկայագիր ընդունեցան. որոց մէջէն երկուքն իգական սեռէ. Օր. Մարկարէդէ Ֆուրխդ, որ քիմիագիտութեան և Օր. Աննա Օկրինց, որ պատմագիտութեան և գերմանագիտութեան վկայական առած են, կատարեալ դասընթացքով:

ԿՕՇԻԿԻ ՆԵՐԿԻՉՆԵՐԸ ՄԻԼԻՈՆԱՏԷՐ ԵՂԱԾ.— Իտալացի ներկիչները նախամեծար կ'համարին Ամերիկա երթալ: Հոն դիւրաւ կ'չահին օրական երկու տոլար, այսինքն 10 ֆր. եւ ծախք ալ չունին: Միայն թէ այս չահերուն հետեւանօք պարտաւորուած են աւելի բազմածախս կենցաղ վարել: Այսպէս ներկիչներն հիմա յոյժ հանգստաւէտ թիկնաթոռներ ունին, եւ մէն մի Նահանգի կարեւորութեան համեմատ թիկնաթոռին ետեւը կ'փակցնեն մեծ թեւաց սպիտակ արծիւ մը: Ամերիկայի մէջ, մարդ կրնայ ցանկալ ամէն բանի, նոյն իսկ կօշիկի ներկիչ ըլլալով հանդերձ, ինչպէս երբեմն Անգլիոյ մէջ, ուր, ինչպէս կ'յիշեցնէ կօշիկի ներկիչի մը գրած երգը, ուրիշ ներկիչ մը Հարդլի Հըչինսըն ընդհանուր դատախազ եղած էր: Նիւ Եորք Հէրըլտ իր վերջին թիւերէն մէկուն մէջ հրատարակած է միլիոնատէր եղած եօթն ներկիչներուն կենդանագրերն և կենսագրութիւնները: Ամէնէն նշանաւորն է Անդոնիօ Լ. Աստէ, որ անցեալները իր Նառդարդիօն ձին ծախեց 50,000 տոլարի, այդ ձիով 300,000 ֆր. վաստկելէ վերջ: Անդոնիօ Լ. Աստէ 1884ին Նիւ Եորք հասաւ, առանց փարա մ'ունենալու իր գրպանը:

Ս. ՄԱՐԿՈՍԻ մայր—եկեղեցին, որուն զանգակատան աշտարակն անցեալ չաբթու կործանեցաւ, աշխարհի հրաշալիքներէն մին է: Վենետիկի հին պաշտպան սուրբն էր Ս. Թէոդորոս, բայց երբ 828ին Ս. Մարկոս Աւետարանչին մարմինը Վենետիկ բերուելով թաղուեցաւ դքսական պալատին մատրան մէջ, Ս. Մարկոս ընդունուեցաւ իբրեւ պաշտպան սուրբ և մատուռը կոչուեցաւ անոր անուամբ: Այրեցաւ 976ին, բայց աւելի ընդարձակ վերաչինուեցաւ 1071ին և 1084ին օծուեցաւ և նուիրուեցաւ «Աստուծոյ, ամենօրհնեալ Կուսին Աւետման, և պաշտպան Սրբոյն Մարկոսի»: Մէն մի Տօժի իշխանութեան օրով մայր եկեղեցին ալ կ'աճէր մեծութեամբ և գեղեցկութեամբ: Վենետիկցիք ծովուն իշխողներն էին, և ամբողջ աշխարհի աւարները, զորս յաղթանակաւ կ'բերէին, կը ծախսէին այն տաճարին համար, որ մեծ նշանակութիւն ունէր անոնց համար: Այնպէս որ ի ներքուստ և արտաքուստ ընդելուզուեցաւ թանկագին մարմարիոններով և գեղարուեստական գործուածներով, և բաց ի յատակագծի և չէնքի սեփական գեղեցկութենէն, կատարեալ մուզէոն մը եղաւ աշխարհի ճարտարապետական արուեստին ամենալաւ կողմերուն՝ սկսեալ չորրորդ դարէն մինչեւ Վերածնութեան դարագլուխը: Անոր գեղեցկութիւնն ըստ արժանւոյն յաւերժացուցած է ձեռնհասն Մր. Ճօն Րըսքին, որուն փայլուն արձակը՝ ո՞չինչ աւելի չքեղ արտադրած է քան Ս. Մարկոսի նկարագրութիւնը «Քարինք Վենետկոյ» երկասիրութեան մէջ: Ճարտարապետական տեսակէտով Ս. Մարկոս աշխարհի կեդրոնն էր Րըսքինի կարծիքով, որ թողած է սքանչելի պատկեր մը որ չի կրնար երբեք ջնջուիլ իր ընթերցողին միտքէն. կ'ներկայացնէ կարգ ըստ կարգէ ամենարուեստ նկուղներ, որոց մէջէն աչքը կ'առաջնորդուի կամարէ կամար, բարձրութենէ ի խորութիւն, գիծէ գիծ, մինչ մարդուն փրկագործութեան խորհրդանշանովը վերջացած: Ս. Մարկոսի մեծաչուք զանգակատունը, որուն պատահեցաւ անդարմանելի արկածը, մայր եկեղեցիէն անջատ էր, անոր արեւմտեան կողմը կ'գտնուէր մէկ անկիւնը Սան Մարքօ Բիացային, մօտ Վէքքիա Մատենադարանին: Զանգակատունը ներկայ մայր—եկեղեցիէն ալ հին էր, որովհետեւ 910ին հիմնուած էր Բիէդրօ Դրիբրինօ Տօժին կողմէ, թէեւ աւարտեցաւ 1131ին, 325 ոտնաչափ բարձր էր, աղիւսէ չինուած էր քարէ հիմերու վրայ, և թեթեւ գաճերով դրուագուած էր: Վերի մասը բաց լապտերի մը ձեւ ունէր բրգանման տանիքով (տասներորդ դարուն մէջ աւելցած), որուն գագաթին վրայ կ'կենար հրեշտակի մը խոշոր դէմքը: Այս վերջին զարդն ոսկեզօծ անագապղնձի թիթեղներով ծածկուած փայտէ էր, գործ ԺԵ. դարու: Վերջապէս իր պարզ այլ յատկանշական ձեւով զանգակատունն Ադրիականի Թագուհիին կարկառուն երեւոյթներէն մին էր, և իր կործանումը պէտք է ցաւ պատճառէ ամէն անոնց որք կ'յարգեն անցեալը, կամ կ'զգան թէ ի՛նչ է ճարտարապետական գեղեցկութիւն մը:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ

Պոլսոյ ատրճան տրուեցաւ Առողջապահական Խորհուրդին անդամ և ընդհ. քննիչ Տօքթ. Քօչօնի էֆ.ի, որ ծերութեան պատճառաւ հանգստեան կոչուեցաւ:

—Առողջապահական Բարձր. Խորհուրդին ընդհ. քննիչ անուանուեցաւ Եգիպտոսի Առողջապահական Խորհուրդին պատուիրակ Տօքթ. Տուքա փաշա:

Կէրէսէի (Քասթէմունի) Գայմագամ անուանուեցաւ Գօյուլհիսարի (Սվազ) Գայմագամ Ապտի պէյ, որուն յաջորդեց Կայսերական Միլքիէ վարժարանին չրջանաւարտներէն Մէհմէտ Ֆէհմի էֆ., որ Նիկոմիդիոյ կառավարչութեան քով կ'ծառայէր:

Դուրէճի օսմ. հիւպատոս անուանուեցաւ Աթէնքի օսմ. դեսպանատան նախորդ Ա. Քարտուղար Մազհար պէյ:

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.—Ելմտական նախարար Րէչատ փաշա երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ—Եպարքոսին հետ:

—Անգլիական դեսպանատան գործակատար Մր. Պըրսըն երէկ Բ. Դուռն երթալով, յաջորդաբար տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ—Եպարքոսին և Արտաքին գործոց նախարարին հետ:

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՉԸՆԱԿՈՐԱ.—Չէթինէէ կ'գրեն թէ Միրքօ իշխանին ամուսնութեան առթիւ, Նիքոլա իշխան չքեղ կոչունք մը տալով, բաժակ առաջարկեր է Վեհ. Սուլթանին կենաց, գրուատելով Ն. Կ. Վեհափառութեան բարեմասնութիւնները:

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպան Մ. Քոնսդան որ այժմ Բարիզ կ'գտնուի, յառաջիկայ Ուրբ. Յուլիս 25, ճամբայ պիտի ելնէ, մայրաքաղաքս դառնալու համար:

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.—Դարդանէլէ Յլս. 9 թուով հեռագիր մը կ'ծանուցանէ թէ նոյն օրը ժամ 7.20ին երկրաշարժի ցնցում մը զգացուած է արեւելքէն արեւմուտք ուղղութեամբ: Բարեբախտաբար նիւթական ու կեանքի կորուստ չէ պատահած:

ԵԱԼՈՎԱՅԻ մէջ կառավարական պաշտօնատուն մը պիտի կառուցուի, որուն չինութեան ծախուց մեծ մասը ժողովուրդն հոգացած է իր նպաստներով:

ՔԵԱՂԸՏՀԱՆԷԻ գետնաքուղէ անուշ ջուրին խողովակներուն զետեղումը փութացնելու համար, աշխատող բանուորներուն թիւը կրկնապատկուեցաւ, ըստ որում Վեհ. Սուլթանին Գահակալութեան տարեդարձին օրը, Օգոստ. 19, նոյն ջուրին համար կառուցուած աղբիւրներուն բացումը պիտի կատարուի:

ԱՄՍԱԹՌՇԱԿՆԵՐԸ. — «Մալումաթ» կ'ըսէ թէ յառաջիկայ Օգոստոս 1էն սկսեալ ամէն ամիս կանոնաւորապէս պիտի վճարուին Պետական պաշտօնէից ամսաթոշակները:

ՊԵՐՈՒԹԻ կուսակալութեան հրաման տրուեցաւ խստիւ արգիլել արգիլուած առարկաներու ներածութիւնը, և մաքսանենգները պատժել:

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ «Լոյըըրն» հեռագրական ընկերութիւնը ձեռնհաս պաշտօնարանէն խնդրած էր մաքսատուրք չառնել իր Եւրոպայէ բերել տուած գործիքներէն: Պետական Խորհուրդը, որուն նկատառման յանձնուած էր գործը, նկատելով որ «Լոյըըրն» անգլիական ընկերութեան բերել տուած գործիքներէն ու նիւթեղէններէն մաքսատուրք չառնելու որոշումն ընդծովեայ հեռագրական պարաններու չինութեան սկզբնաւորութենէն մինչեւ առաջին հաղորդակցութեանց սկզբնաւորութիւնը տեւող ժամանակամիջոցին մէջ բերուած գործիքներուն համար է, որոշեց որ Մաքսային Վարչութիւնն ըստ այնմ մաքսատուրք առնէ նոր բերուած գործիքներէն:

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴՈՅ անդամ Թիւֆիան փաշա, որ ի դիմաց Վեհ. Սուլթանին ներկայ գտնուած էր Միրքօ իշխանին հարսանեաց, նախընթաց օր Պոլիս դարձաւ և ուղղակի Կայսերական Պալատ գնաց:

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ Դ. Զօրաբանակին զինուորական չրջանակին սահմանագլուխներուն վրայ կարգապահութիւնն առաւել եւս ամրապնդելու համար, 35 քարակոյտ ամրոցներ պիտի չինուին, ինչպէս նաեւ Հասան—Գալէի զինուորական հրամատարութեան համար պաշտօնարան մը: Սպարապետութեան եւ Զինուորական Քննիչ Յանձնաժողովին

կողմէ երկու ձեռնհաս մասնագէտ պիտի ղրկուին Կայսերական Դ. Զօրաբանակը, ամրութեանց յատակագիծերն ու ծախուց ցուցակը պատրաստելու համար։

ԵԱՆԵԱՅԻ Զօրաբաժնին թնդանօթաձիգ զօրքերը, որք մէկ շաբաթէ ի վեր նշանառութեան փորձեր կ'կատարէին, Յունիս 30ին մեծ ռազմահանդէս մը կատարեցին, որուն ներկայ գտնուեցան հելլենական սահմանագլխի հրամատար Միւշիր Նէշէթ փաշա, Եանեայի կուսակալ Օսման Ֆէվզի փաշա և քաղաքային ու զինուորական աւագ պաշտօնատարք։ Ժողովրդեան անհագին բազմութիւն եւս ներկայ էր։ Նախ նշանառութեան փորձեր կատարուեցան Գըրմըզը—Քիլիսէի դիրքին բլուրներուն վրայ, և ապա զինուորական տողանցութիւն մը, որուն մասնակցեցան բոլոր հրետանիները։

ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՈՒՑ Վարչութեան Յունիս ամսուան հասոյթները 112,000 ոսկի եղած են։

ՌՈՒՄԱՆԱԿԱՆ կառավարութիւնն Յուլիս 6էն սկսեալ բժշկական քննութիւնն ու հսկանխումը դադրեցուց Կ. Պոլսէ գացող ուղեւորներուն համար, որք Մանկալիայի նաւահանգիստն ալ պիտի կրնան ցամաք ելնել։

ՌԷԺԻԻ ընդհ. տնօրէն Մ. Ռանպէռ իր Ա. քարտուղարին հետ նախընթաց օր Էնկիւրի ուղեւորեցաւ մասնաւոր կառախումբով, զոր Անատոլուի երկաթուղւոյ ընկերութիւնը դրած էր անոր տրամադրութեան տակ։ Տքդ. Զանտէր եւս Մ. Ռանպէռի ընկերացաւ։

ԿՐԹԱԿԱՆ նախարարութիւնը, Կայսերական Իրատէի մը համաձայն, Պոլսոյ Րիւշտիէ վարժարաններուն թիւը պիտի աւելցնէ, յարմար դատուած թաղերուն մէջ նոր երկրորդական վարժարաններ բանալով ի մօտոյ։

ՀԱՑԿԵՐՈՅԹ.—Պարսիկ վաճառական Հաճի Մէհմէտ Նաքի աղա Թէհպազ իր բնակարանին մէջ հացկերոյթ մը տուաւ ի պատիւ պարսիկ դեսպան Իշխան Միրզա Րիզա Խանի։ Ներկայ գտնուեցան նաև բոլոր պարսիկ մեծ վաճառականները, որք այս առթիւ 50 գորգ և շալ նուիրեցին, 300 ոսկի արժէքով։ Ասոնք վիճակահանութեան պիտի դրուին ի նպաստ պարսկական դպրոցին։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ «Նէշվիլ» յածանաւն ամսոյս 11ին (Ն. Տ.) Պէյրութ ժամաներ է։

ՅՂԻ ԿՈՎԵՐԸ մորթել և անոնց միսը ծախելն ասկէ առաջ արգիլուած էր։ Երկրագործական Նախարարութիւնը վերջերս առաջարկեր է այդ արգելքը պահել միայն 8—9 ամսուան յղի կովերուն համար, իսկ 5, 6 և 7 ամսուան յղի կովերուն համար բացառութիւն ընել։ Պետական Խորհուրդն այս մասին որոշումը տալէ առաջ, Կայսերական բժշկական վարժարանի Տնօրէնութեան կարծիքն հարցուց։

ՀՈԼԱՆՏԱԿԱՆ դեսպան Մ. Վէքէրլէն երեկ Եւրոպա ուղեւորեցաւ Քէօսթէնճէի ճամբով։ Դեսպանին բացակայութեան միջոցին, գործակատարի պաշտօն պիտի վարէ Մկրտիչ էֆ. Կարապետեան որ վերջնապէս Ա. Թարգման անուանուած է հոլանտական դեսպանատան։

ՄԷՔՔԷԻ մէջ տարապայման տաք կ'ընէ։

ՀԵՏԵՒԱԿԱԶՕՐԱՑ ուսուցիչ Միւշիր Բաժրհովէր փաշա իր վերջին հիւանդութենէն ապաքինած ըլլալով, իր տիկնոջ հետ այսօր Գերմանիա պիտի ուղեւորի արձակուրդով,

ՄԱՔՍԱՅԻՆ Վարչութեան գրաքննիչ անուանուեցաւ Կրթական նախարարութեան տպարանական քննիչ Մէհմէտ Հիլմի էֆ. պահելով նաև իր նախորդ պաշտօնը։

ԱՐԿԱԾ.—Նախընթաց օր, Զաքմաքճըլար—Եօքուշ, Մեծ—Նոր Խանի առջև, ոփրէքէան բեռցած սայլ մը երբ խանին դռնէն ներս կ'մտնէր, լծակն յանկարծ կոտրելով, ծանրաբեռն սայլն սկսաւ դէպ ի վայր թաւալիլ, և գնաց զարնուեցաւ Աչճեան գրատան, որուն ցուցափեղկերուն ապակիները ջարդ ու փշուր եղան։ Տասն տարեկան տղեկ մը և պարսիկ մը սայլին տակ մնալով վըտանգի մէջ էին, երբ Ղալաթիոյ Համալ—Փաշա Խանին սենեկապետ Նշան աղա Անտօնեան, որ նոյն պահուն անկէ կ'անցնէր, օգնութեան փութաց և անոնց կեանքը ազատեց, ինք ալ սրունքէն թեթեւապէս վիրաւորուելով։

ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒՄ.— Սկիւտարի մէջ վերջերս գողութեան դէպքերն աւելցած էին, յորմէ հետէ Ապտ—իւլ—Գատըր անուն անձը, 1 1/2 տարի բանտարկութենէ վերջ, ազատ արձակուած էր։ Ապտ—իւլ—Գատըրի բանտարկութեան պատճառն էր լումայափոխի մը ցուցադարանը կոտրելով 80 ոսկի գողնալը։ Սկիւտարի ոստիկանութիւնը որ գողերուն հետքը գտնելու հետամուտ էր, նախընթաց օր կառավարական պաշտօնատան մօտակայ թաղին մէջ ձերբակալեց Ապտիւլ—Գատըրը, որ տուներն աչքէ կ'անցնէր։ Ձերբակալեալին վրայէն գտնուեցան բրիլլէր մը, խոշոր դանակ մը, 25 օսմ. ոսկի, և կարգ մը արժէքաւոր իրեղէններ։ Հարցաքննութենէն հասկցուեցաւ թէ Սէլիմիէ և Ինահիէ թաղերուն մէջ վերջերս պատահած գողութեանց հեղինակն էր այս անձը, որուն խելքը գլուխը չէր եկած առաջին բանտարկութեամբ։

ԳՐՊԱՆԱԽՈՅԶՆԵՐԸ կամուրջին վրայ կրկնապատկած են իրենց չահատակութիւնները։ Երէկ Պաթումցի Աղիզ անուն Թուրքի մը քսակը չորթեցին, որ 300 ղրշ. կ'պարունակէր։ Կամուրջին Գաալքիւղի նաւամատոյցին վրայ ալ գրպանախոյզներն ամէն իրիկուն բազմութենէն օգուտ քաղելով՝ ճամբորդներուն գրպանները կը թեթեւցնեն։

ՔԱՐԱՆԴԻՆԱ.—Առողջապահական Բարձր. Խորհրդոյ որոշմամբ, Սուէզի ջրանցը և ծոցը մէջէն ըլլալով, Միջերկրականի Եգիպտական ծովեզերքներէն եկողներն 7 օր քարանդինա պիտի կրեն մաքրանոցներէն մէկուն մէջ, և ուղեւորներուն ու նաւաստիներուն գոյքերը պիտի հականեխուին։ Թարմ պտուղներուն և բանջարեղէններուն մուտքն օսմ. միւս նաւահանգիստներուն մէջ արգիլուած է։ Թիւ 180 շրջաբերականին համաձայն, մուկերու ջնջման կանոնագրին տրամադրութիւնք գործադրելի են։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՐԿԱԾ.— Շիրքէդի 19 թիւ շոգենաւը, երէկ առաւօտ ժամ 3 1/4 ին միջոցները, կամուրջէն Վօսփոր մեկնելու ատեն, Սարայ-Պրունի բացերէն եկող մակոյկի մը վրայ ինկաւ և խորտակեց զայն։ Մէջը գտնուող երկու Թուրք մակուկավարներն ազատուեցան։

ԿԱՌԱՊԱՆՆԵՐԸ.— Երէկ ժամ 8ին միջոցները, Պանկալդի—Գափուի կողմը, կառապան մը երբ իր ձիերն անխնայ կ'մտրակէր, մտրակին հարուածներէն մին դպաւ Զէյնէլ անուն ծխեբծիի մը աչքին, որ իսկոյն պղծեցաւ։ Կառապանը փախաւ և կարելի չեղաւ կառքին թիւն հասկնալ, շատ մանր գրուած ըլլալուն համար։ Իգտամ, այս լուրը տալով, կ'ըսէ թէ ա'լ կառապաններուն մասին գրելիք բան մը չէ մնացած։

ՀԱՒԱՏԱՐԻՄ ԲԵՌՆԱԿԻՐ ՄԸ.— Մեծ—Շուկայի Փօլթուգճիներէն Եուսուֆ աղա ասկէ քանի մ'օր առաջ Տրապզոնցի Մէհմէտ անուն բեռնակրի մը 25 ոսկիի արժէքով զանազան իրեղէններ յանձներ է, Պիթիրազար տանելու համար, բայց բեռնակիրը բեռան հետ անյայտ եղեր է։ Ոստիկանութիւնն երէկ յաջողեցաւ գտնել փախստական բեռնակիրը, որ խոստովանեցաւ թէ նոյն գոյքերը Տրապզոնցի Մուսթաֆայի հետ ծախած և դրամը կերած էր։

ԿԱՐԿՈՒՏ.—Սկիւպէ Յլս. 8 թուով կ'հեռագրուի թէ անցեալ Ուրբաթ օր Կիլանի Իգվօր գիւղին մէջ սաստիկ կարկուտ տեղալով, բոլոր հունձքերը փճացեր են։

ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ.— Եղեռնագատ Ատեանն երէկ Պատժական Օրէնքին 174րդ յօդուածին համաձայն, իբրեւ մարդասպան, 15 տարի տաժանակիր աշխատութեան դատապարտեց կառապան Տիմիդրի Փօլօն, 17 տարեկան, որ անցեալ Մարտ 25ի գիշեր, ժամ 3 1/2ին միջոցները, Ֆէրիքէօյի Հայոց եկեղեցւոյն պողոտային վրայ, զարկած սպաննած էր ներկարար Ֆիլիբը։ Նոյնպէս 3 տարի բանտարկութեան դատապարտեց բեռնակիր Վասիլ Սմիլօն և ջրանկիր Գէորգ Յարութիւնեանը, որք մարդասպանին օգնած էին։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ Հանգստեան Սընտուկի վճարմունք, որք անկանոնութեան մատնուած էին, վերջերս կանոնաւորուած են Կայսերական բաղձանաց համաձայն, կ'ըսէ «Սապահ»։

ՃԵՐՄԱԿԵՂԷՆԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

Շաբթուս մէջ բաւական շարժում եղաւ։ Գիները բարձրանալու հակամիտութիւն ունին, ներսեբէն խնդրանք կայ քիչ ու շատ։ գանձումները գոհացուցիչ չեն։ Մանչէսդըր գիները բարձր են և ապրանքներու յանձնումն անկանոն։ Բայց ասոնք զգալի չեն Պոլսոյ հրապարակին վրայ գործերու հանդարտութեանն համար։

ԸՆԹԱՑԻԿ ԳԻՆԵՐ

Լ. Օ. 118էն կանխիկ կամ
Լ.Օ.113էն 4 ամիս պայմ.

Թելլկնոֆ թելանները.	ղշ.
Թիւ 16 (Բ.) 33 ինչէք 19 եար.	10 — 10 1/4
Թիւ 20, 33 ինչէք 19 1/2 եար.	13 — 14 3/4
Թիւ 26, Պուլթմէն, 30 ինչէք, 19 1/2 եար.	12 3/4—13
Թիւ 26, A կատու, 31 ինչ. 41 եար.	36 1/2—37
Մէրճէր Շահէլ թելանները	
Թիւ 15	19 1/2—20
Թիւ 15 (կեղծը)	12 1/2—17

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ.—Ալեքսանտր Վ. Սիրունեան, այս օրերս հրապարակ հանեց Նոր Կտակարանի սկզբնաւորութիւնն եղող Մատթէոսի Աւետարանը, գրաբար բնագրին հետ, աշխարհաբար թարգմանութիւնն ալ համառօտ մեկնութեամբ և աշխարհագրական ու պատմական ծանօթութեամբ։ Աշխատուած և կանոնաւոր գործ մ'է այս և կ'պակսէ ակնկալութիւններն անոնց, որոնք ժամանակին կարդացած էին սոյն գործին ազդն և կ'փափաքէին ունենալ օրինակ մը։ Գինն է 9 ղշ.։

Ա. ՏԻՐԱՑՈՒՐ
ՃԻԼԱԼ ՊԵՅ ԽԱՆ ԹԻՒ 8
ԱՄԵՆԱՃՈԽ ՄԹԵՐՔ
ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱԿԱՆ ՊԻՏՈՅԻՑ
ԱԿՌԱՆԵՐ ԵՒ ԱՅԼ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺԿ. ՊԻՏՈՅՔ
ԼՈՆՏՈՆԻ Ալ էնտ Սընս Տան
Մեծաքանակ և փոքրաքանակ
Գաւառներէ եկած յանձնարարութիւնք կ'կատարուին փութով և խնամքով։ 15—13

ՔՐՈՆԻԿ ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ

ՄԱՆՉԷՍԴԸՐԻ ԴԱՏԸ

ԴԻՄՈՒՄՆԵՐ ԱՌ ԴԱՏԱՐԱՆ ԵՒ ԱՌ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Մանչէսդըրէ կ'գրեն մեզ թէ Տ. Թէոդորոս Ջուղայեցի քահանային կարգած փաստաբանին կողմէ պաշտօնական ազդարարագիր եկած է Մանչէսդըրի Հայոց եկեղեցւոյն Հոգաբարձութեան թէ իրենք չեն կրնար պաշտօնանկ ընել այս քահանան, զոր իրենց ուզելովը քահանայ ձեռնադրել տուած էին իրենց եկեղեցիին վրայ, պատճառ եղած էին իր ամուսնանալուն և ծախք տակ մտնելուն՝ Մանչէսդըրի Հայ հասարակութիւնը գոհացնելու համար։(*) Փաստաբանը տարեկանի, ամսականի խօսք չըներ, այնպէս որ եթէ Հոգաբարձութիւնը պնդէ քահանան հրաժարեցնելու, քահանան կարողանայ տարեկան 150 ազնրլինէն աւելի մեծ գումար մը պահանջել իբրեւ փոխարինութիւն կամ վնասուց հատուցում։ Փաստաբանն ըստ օրինի կ'ազդարարէ որ եթէ Հոգաբարձութիւնը չփոխէ իր որոշումը, քահանան անմիջապէս պիտի դիմէ ձեռնհաս Ատենին որ ի Լոնտոն, և ո'չ թէ Մանչէսդըրի տեղային դատարանին։

Հոգաբարձութեան տալիք պատասխանն յայտնի չէ։

Այն փաստաբանն որուն դիմած է Ջուղայեցին՝ բնիկ Ճաւացի Հայ մ'է, որ քիչ շատ կ'հասկնայ հայերէն, ծանօթ է Հայ. Եկեղեցւոյ կանոններուն, և դատարանին առջեւ պիտի փաստաբանէ իբրեւ անձնապէս, և ոչ լոկ ի լրոյ, տեղեակ քահանայական և ուրիշ գործերուն Հայոց եկեղեցւոյն մէջ։

Միւս կողմէ, Ջուղայեցիին ճշմարիտ փորձանք մ'ըլլալն ա'յն աստիճան աղէկ հասկցուեր է որ հասարակութեան մէկ մասը կ'խորհի կա'մ եկեղեցի չերթալ ժամանակ մը, և կամ բանիդուրս նետել տալ քահանան եկեղեցիին տունէն։ Նախընթաց կիրակին Ռուսճուգցի պանդուխտ քահանան պիտի պատարագէր, զի ազդարարուած ժամանակն եկած է ուր այլ եւս Ջուղայեցին չէ կարող պատարագել, բայց Ջուղայեցին թող չտուաւ որ Ռուսճուգցին պատարագէր։ Ժողովուրդն ալ Ջուղայեցիին թող չտուաւ եկեղեցի մտնելու, որուն դուռը կղպեց Հոգաբարձութիւնը, և բազմութեան հետ դուրս ելաւ։ Այն կիրակին հոգեւոր արարողութիւնք չկատարուեցան։

Դրացի տուներէն կ'նայէին թէ ի'նչ կ'անցնի կ'դառնայ Հայոց եկեղեցիին պարտէզին մէջ։ Ջուղայեցին, կասկածելով որ մի' գուցէ բռնութեան գործ մը կատարուի իրեն վրայ, իմաց տուաւ տեղային Ոստիկանութեան, որ սովորական քաղաքային զգեստով քանի մը տէթէքթիվներ ղրկեց քահանան պաշտպանելու, և ո' և է անտեղութեան առաջքն առնելու։

Ինչպէս կ'երեւի, գործը քանի' կ'երթայ կ'տաքնայ, դժբախտաբար։ Ժամանակ է որ Ս. Հայրապետն ինք, որուն թեմն է Մանչէսդըր, միջամտէ գայթակղութեան առաջքն առնելու համար։ Ջուղայեցին իր յոյսը դրած է Ս. Հայրապետին վրայ, բայց չենք կարծեր որ Ջուղայեցիին ամէն ըրածներն արժանանան Ն. Ս. Օծութեան հաւանութեան։ Դրամի խնդիրէն անդին, օտարներուն առջև Հայ. Եկեղեցին չնսեմացնելու աւելի կարեւոր խնդիրը կայ։

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎՈՅ ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ ՆԻՍՏԸ

Խառն Ժողովը այս առաւօտ գումարուեցաւ Ղալաթիոյ Խորհրդարանը նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր և ատենապետութեամբ Տիգրան էֆ. Եուսուֆեանի։ Կրօնական Ժողովէն ներկայ էին, Յովհաննէսեան Տ. Գրիգորիս Արքեպսկ., Մանկունի Տ. Վահրամ Սրբազան, Պատր. Փոխանորդ Տ. Գաբրիէլ Եպսկ. Ճէվահիրճեան, և Խանճեան Տ. Գաբրիէլ, Սէթեան Տ. Կարապետ Ա. քհնյ.ները։ Քաղ. Ժողովէն ներկայ էին Խըտըրեան Գրիգոր, Սէթեան Միհրան, Աստեան և Տէր Ներսէսեան էֆ.ները։

*** Կիլիկիոյ Կաթող. ընտրութեան պատուիրակ Տ. Մովսէս եպսկ. ներկայացաւ Ժողովին և իր հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց, յառաջիկայ շաբթու Ատանա ուղեւորելուն առթիւ։ Իր պաշտօնին վերաբերեալ հրահանգներն արդէն պատրաստուած ըլլալով, պիտի յանձնուին իրեն։

*** Ս. Պատրիարքը կարգ մը տեղեկութիւններ հաղորդեց յարաբերական ընթացիկ գործառնութեանց վրայ, և Ժողովը բանակցութիւններ կատարեց և համամտութիւն յայտնեց, և որոշեց Ս. Նախագահին յանձնել պարտ ու պատշաճը։

Արմաշի Դպրեվանքը ղրկուած 20 որբերը գոհացուցիչ վիճակ մը չունեցան։ Անոնցմէ ութը մէյմէկ պատճառով իրենց տեղերը ղրկուեցան, մնացեալ 12էն ալ երկուքն Աղան Վրդ. իրեն հետ Պոլիս բերաւ գործի դրուելու համար, և Տ. Եղիշէ Սրբազան Կ. Պոլիս եկաւ երէկ, իրեն հետ բերելով ուրիշ չորս տղաք ալ, որք նմանապէս անընդունակ կ'նկատուին եկեղեցականութեան։ Հիմակուհիմա վեց որբ միայն վար դրուած են ուսումնական ընթացքի հետեւելու համար, բայց յայտնի չէ թէ անոնցմէ ալ քանի'ն ի վերջոյ պիտի յօժարին կղերական կեանքն ընդունելու։

(*) —Կնիկ առեր է որ Մանչէսդըրի Հայ հասարակութիւնը գոհացուցած ըլլայ, չիտակն աղուոր մտածում։

Ծ. ԽՄԲ.

—Պատրիարքարանի Ա. գործակատար Տիգրան էֆ. Տէր Ներսէսեան երէկ Կայսերական Պալատ գնաց։

—Այտընեան Աբբահօր մահուան առթիւ, Ս. Պատրիարք Հայրն երէկ ցաւակցական հեռագիր մ'ուղղեց Վիեննա։ Ն. Սրբազնութեան անձնական քարտուղար Տ. Գնէլ Ծ. Վ. եւս երէկ իրիկուն Մխիթարեանց Բանկալթիի վանքն երթալով, Ս. Պատրիարքին ցաւակցութիւնն յայտնեց հանգուցելոյն մահուան առթիւ։

—Նոյնպէս երէկ իրիկուն Այտընեանի մահն հեռագրաւ ծանուցուեցաւ Ս. Հայրապետին, որ անձնական ծանօթութիւն ունէր հանգուցելոյն հետ։

—Սամաթիայէ կ'գրեն մեզ.— «Սամաթիոյ տնակաց շինութեան համար հանգանակուած 1,500 լիրայի չափ գումարին կէսը Միքայէլ էֆ. Յակոբեանի քով ի պահ դրուած էր։ Միքայէլ էֆ. այս դրամը լոկ աւանդ (էմանէթ, տէբո) չնկատելով, 100էն 5էն ամբողջ տոկոսը վճարեց։ Արդ, խնդիր է թէ ո՞ւր է այս տոկոսին գումարը, և ո՞ւր են 1,500 լիրային միւս կէսուն 5% տոկոսները, որք տեղ մը չեն երեւիր հաշիւներուն մէջ։ Այս մասին Տնտեսական Խորհուրդն ո' և է խնդիր ըրա՞ծ է, ի՞նչ պատասխան առնուած է, վերջապէս ո՞ւր են 1,500 լիրային այսչափ տարուան տոկոսները, որով կարգ մը տնակներ ալ կրնային շինուիլ և նոյնչափ ընտանիքներ մխիթարուիլ։ Փափաքելի էր որ Տնտեսական Խորհրդոյ կողմէ այս մասին բացատրութիւն մը հրատարակուէր ի բուժումն գայթակղեալ մտաց»։

— Սանասարեանի Տեսուչներէն Գ. Աբուլեան էֆ. երէկ Յակոբ Գուրգէն էֆ.ի հետ այցելեր է Ազգ. Հիւանդանոցը, խոհանոցէն մինչև հիւրանոց ամէն յարկերը, և տեսած կանոնաւորութեան, կարգապահութեան ու մաքրութեան համար անկեղծօրէն գոհունակութիւն յայտներ է։

—Յուլիս 4ին Ամասիոյ Առաջնորդ Վանքեան Սրբազան յիշեալ քաղաքն հասեր է։ Երկուշաբթի մեկներ է Սամսոնէն, ուրկէց յուղարկ գացեր են Առաջնորդ Յակոբ Եպս., բոլոր քահանայք և քաղաքին երեւելիք։ Եչ. օր հասեր է Հավզա, ուր խանդավառ ընդունելութիւն մը գտեր է, և կարճ ժամանակամիջոցի մը մէջ ալ բաւական գործ տեսեր է, կազմելով նոր Թաղական Խորհուրդ, և հաշտեցուցեր է տեղւոյն Յունաց քահանան ու ժողովուրդը, որք բաւական ժամանակէ ի վեր գժտած կ'մնային հակառակ պաշտօնական ջանքերու, այնպէս որ Յոյներն եկեղեցի չէին երթար այլ եւս։ Տ. Աբիստակէս Եպս. յետոյ ամենքն ալ Յունաց եկեղեցին հրաւիրելով, քարոզ ու խրատական խօսեր է, ինչ որ մեծ ազդեցութիւն գործեր է տեղւոյն Յոյն ժողովրդեան վրայ։ Հավզա դիմաւորելու եկած էին Դանիէլ և Նիկողոս Վրդ.ներն և Մարսուանի Աւագերէցը քահանայի մը հետ։ Յետոյ ոստիկաններու և խուռն բազմութեան մը ուղեկցութեամբ մեկներ է անկէց։ Քաղաքին երկու ժամ մնացած Հարման Աղզը բռնած տեղն եկած էին Դանիէլ վարդապետ և չորս քահանայ յատուկ կառքերով, Միւթէսարրըֆ Մուավինին, Շաքիր փաշայի որդին Նէթիմ պէյ, Թապուր աղասի Զիյա պէյ, Թահրիրաթ Միւտիրիները, Իտարէի Պաշ—քեաթիպը, Ժողովականք, են. են. Ձիոյ տղան մը տրուեր է ի պատիւ առաջնորդին, որմէ վերջ մեծ հանդիսաւորութեամբ և հոծ բազմութեան մը հետ ճամբայ ելեր է դէպ ի քաղաք։ Ամասիայէն բաւական հեռի զինք ընդուներ են խուռն բազմութիւն մը ժողովրդեան, և ընդ առաջ ելեր են քահանայք ու վարդապետք, որք զինք առաջնորդեր են եկեղեցի «Հրաշափառ»ով, և որովհետեւ Ս. Միւռոն ալ բերուած էր, երգեր են նաև «Էջմիածին ի Հօրէ» և «Ուրախ լեր» շարականները։ Յետոյ առաջնորդարան ելեր է, ուր խնդակցութեան եկեր են նաև Հռոմէական երեւելիք, Իտարէի ժողովոյ անդամք, Թուրք և Յոյն երեւելիք։ Առաջնորդ Սրբազանը ներկայ գտնուեր է Իբրանոսեան և աղջկանց վարժարաններու մրցանակաբաշխութեան հանդէսներուն։ Մինչեւ այսօր դեռ շատեր կ'փութան իրենց շնորհաւորութիւններն մատուցանելու։

— Հայ—Հռոմէականաց Կ.—Պատրիարք Տ. Պօղոս Էմմանուէլեան երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ—Եպարքոսին հետ։

—Նիկիոյ Նոր գիւղի Թաղ. Խորհուրդը խնդրեր է Պատրիարքարանէն որ տիրացու Գրիգոր Յարութիւնեանի տեղւոյն եկեղեցւոյն վրայ քահանայ ձեռնադրուելու արտօնութիւն տրուի։

—Տիարպէքիրի Առաջնորդ Տ. Եզեկիէլ Վրդ., Պատրիարքարանի հրահանգին համաձայն, գաւառային Խառն Ժողովոյ առջև հարկ եղած քննութիւնը կատարած է, տեղւոյն Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ մէջ Ս. Հաղորդութեան անարգանաց առարկայ ըլլալու մասին եղած տարաձայնութեան վրայ, և արդիւնքը տեղեկագրեր է Պատրիարքարան։

—Առաջին Ճոյորդը Պէրպէրեան Վարժարանէն մրցանակ առնող աշակերտաց Կրթական բաժանում.— Մրցանակ առաջին՝ Սիմոն Սէտէֆճեան, Մրցանակ երկրորդ՝ Շահան Պէրպէրեան, Հրանտ Կիւլէսէրեան, Արմենակ Ալեքսանեան, Արշակ Պապիկեան, Զենոբ Սուրէնեան, Գաբրիէլ Ամատեան.— Եչ.իմ.— Գ. բաժանում. Մրցանակ առաջին՝ Անդրանիկ Գարակէօզեան.— Մրցանակ երկրորդ՝ Սմբատ Ալթըփարմագեան, Մկրտիչ Եավրուեան.— Բացառիկ մրցանակ վասն ձայնական երաժշտութեան. Շահան Ռ. Պէրպէրեան։

—Պէրպէրեան Վարժարանի ամավերջի արդիւնքն առիթ տուած են մեր յարգելի պաշտօնակցին՝ Մասիս գրական Շաբաթաթերթի Պատ. Խմբագրութեան՝ իր վերջին թիւին մէջ (Յուլիս 6) բարեսիրտ յիշատակութիւն մ'ընելու լրագրոյս Տնօրէնին հրապարակագրի կեանքին, և անոր որդւոյն դպրոցական յաջողութեան համար խընդակցելու։ Կ'փութանք մեր սրտագին շնորհակալիքն յայտնել այս ազնիւ գնահատումներուն համար, զոր կը վերընծայենք պաշտօնակցութեան նորոգամիտ և բարեկիրթ զգացումներու, որք պարծանքն են զարգացեալ Լրագրութեան։

—Տիկին Սուլթանիկ Ա. Գալըճեան, դուստր Մկրտիչ էֆ. Մէզպուրեանի, Բարիզի ատամնաբուժական վարժարանին մէջ յաջողապէս տալով իր քննութիւնները, յուլիս 9ին վկայական ստացեր է։

—Հանգուցեալ Խնդիր էֆ. Բիւրքճեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Ազգ. Հիւանդանոցին.— 108ական ղրշ. Տէր և Տիկին Տաճատ էֆ. Փափազեան, Օր. Պեղիկ Բիւրքճեան, Պետրոս էֆ. Անդրանիկեան։

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԲԱՐԻԶ, Յուլիս 22.— Բարսանդիէ փողոցին կղերական դպրոցին մրցանակաբաշխութեան առթիւ, Մ. Ֆրանսուա Քօբէ ճառ մը արտասանեց, բողոքելով կրօնական միաբանութեանց մասին ձեռք առնուած տնօրինութեանց դէմ։ Դուրս ելած ատեն հրճուանք տեղի ունեցաւ։ Մ. Ֆրանսուա Քօբէ, երեսփոխան Մ. Լը Ռօլ, Քաղաքապետութեան անդամ Մ. Մ. Կասդօն Մէրի, և Բատիստա Վրդ. պահականոց առաջնորդուեցան, բայց քիչ վերջ ազատ արձակուեցան։ Կոմս Իւսպէն ալ Մայեէ ձերբակալուեցաւ։ Դատական գործոց նախորդ նախարար Մ. Մօնի դատ բացաւ զօրավար Մէրսիէի դէմ, անուանարկիչ խօսքերու համար։

ԲՐԵՆՏԻԶԻ, Յուլիս 22.—Պօթա և Տըլարէյ զօրավարք Բարկյուսոյ ճամբով Եւրոպա մեկնեցան։ Զօրավար Տէվէթ ճամբան իրենց պիտի միանայ։

ԲԻԷՎ, Յուլիս 22.—Անցեալ կիրակի օրուան փոթորկին հետեւանօք, քանի մը հոգի կորան։ Նիւթական վնասներն ալ շատ են։

ՆԱՍԻՕՆԱԼԻ ԵՒ ՖՈՒՌՆԻԷԻ

ՀՌՈՄ, Յլս. 22.—Բրոբականտայի Ժողովին նախագահ կարդինալ Լէտոխովսքի մեռաւ այս առաւօտ։ Ծնած էր ի Կորքի, 1822 Հոկտ. 29ին, և 1875 Մարտ 15ին կարդինալ անուանուած էր։

—Հակառակ ինչ ինչ տեղեկութեանց, Իտալեւզուիցերեան վէճը քայլ մը չէ առած դէպի լուծում, և գերման կառավարութիւնը բնաւ չէ փորձած բարեկամական դիմումներ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Բրեդֆորտայէ հեռագիր մը կ'ծանուցանէ թէ Պօթա և Տըլարէյ զօրավարները Բարկյուսոյ մեկնած են, ուսկից շոգենաւ պիտի նստին Եւրոպա գալու համար։

—Դանիոյ Քրիստիան թագաւորն հրաւիրեց Էտուարտ թագաւորը, որ Ֆրէտէնպորկ երթայ, իր ապաքինութեան շրջանն հոն անցընելու։

—Հնդկաստանէ հեռագրեր կ'ծանուցանեն թէ աֆղան ցեղեր յաճախակի ասպատակութիւններ կ'ընեն սահմանագլխին վրայ։ Անգլիական զօրքերը պարտաւորեցան ետ մղել զանոնք։

— Տաքը կ'շարունակէ անհանդուրժելի ըլլալ։ Այսօր ալ արեւահարութեան բազմաթիւ դէպքեր պատահեցան, որոցմէ երկուքը մահառիթ։

—Անգլ. կառավարութիւնը կ'պատրաստուի մեծ փոփոխութիւն մը հրապարակ հանել Թրանսվալի համար։

ԲԱՐԻԶ.—Ռէնսի արքեպիսկոպոսը բողոքագիր մը ուղղեց Նախագահ Լուպէի, Կրօնական Միաբանութեանց դպրոցներուն փակման դէմ։

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

Ղալաթիոյ Սակարանի կիսամսեայ հաշուեյարդարութեան վերջնական սակերն որոշուած են Քօնս. 62 1/2 ղրշ., Ռէժի, իսկ Երկ. 5 անթմ. Տէճօր. հաշուեփակ նոյն։

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քօնս. Սէրի Դ.	Օ. Ո.	30	12 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	30	14
Ամէնէն վար գին	»	29	37
Ռումէլիի Երկաթուղի	ֆր.	114	75
Ամէնէն բարձր գին	»	115	12 1/2
Ամէնէն վար գին	»	113	75
Թրանսվալ	»	140	—
Ամէնէն բարձր գին	»	140	—

ԲԱՑՈՒՄ Յլս. 10/23

Օսմ. Քօնս. Սէրի Դ.	Օ. Ո.	30	11
» » » » ժամ 5ին		30	07
Ռումէլիի Երկաթուղի	ֆր.	114	75
» » ժամ 5ին		114	50
Թրանսվալ	ֆր.	136	—
Թութունէյ բաժնեթ.	ղրշ.	520	—
» պարտաթ.	ֆր.	494	—
Տէրքոսի ջուրի Ընկ.	»	260	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	496	—
Եգիպտ. Քրէտի Ֆոնս.	»	265	—
Անատոլուի երկթ. պրտթ.	»	525	—
» բժնթ. Գ.Կ.	Ա. Ո.	10	30
Ռէժիի բաժնեթուղթ	Լ. Օ.	—	—
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ.	»	3	90

ՍԹԻԼԱՆՑ

Քօնսոլիտէ մէկ օրուան	Օ. Ո.	2	40
» ութ օրուան	»	5	40
Ռումէլիի Երկթղ. »	ֆր.	2	50

ԸՆԹԱՑԻԿ ԴՐԱՄՈՑ

20 ֆրանքնոց	ղրշ.	87	26
Անգլիական ոսկի	»	110	06
Բոլ Էմբէրիալ	»	90	—
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	02
Քրիմեց	»	51	06
Մէթալիք	»	102	10
Ռուպլ Թղթադրամ	»	8	59

ԸՆԹԱՑԻԿ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐԱՑ

Լոնտոն 3 ամիս	ղրշ.	109	1/2
» » » տառ. թղթ.	»	109	1/4
» չէք	»	110	12 1/2
Բարիզ 3 ամիս Պնք.ի թղթ.	ֆր.	22	97 1/2
» » » Առևտ. »	»	23	05
» չէք	»	22	82 1/2
Վիեննա չէք	քուրօն	21	75
Պերլին չէք	մարք	18	57
Օտեսա չէք	ռուպլ	8	60

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ԼՈՆՏՈՆ, Յուլիս 22

Օսմ. Քօնս. Սէրի Բ.	Ա. Ո.	54	25
» » » Գ.	»	29	12
» » » Դ. } բաց.	»	27	25
} գոց.	»	27	25
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	12	37
Եգիպտական միացեալ	»	110	—
Անգլ. Քօնսոլիտէ	»	95	69
Այտընի Երկաթուղի	»	14	50
Փոխառութիւն Գասապա	»	83	—
» Հելլենական 1881	»	40	—
» » 1884	»	40	—
Մօնօբօլ »	»	42	50
Պուլկր. փոխառթ. 1888	»	93	—
» » նոր 1892	»	91	—
Փոխան. Բարիզի վրայ	»	25	33 3/4
Թրանսվալ	»	5	56
Դրամազեղչ		3	—

ԲԱՐԻԶ, Յուլիս 22

Օսմ. Քօնս. Սէրի Դ. } բաց.	Ա.Ո.	27	80
} գոց.	»	27	80
» » » Գ.	»	29	80
Ռումէլիի Երկաթուղի	ֆր.	116	75
Օսմ. Կայս. Պանքա Գ.Կ.	»	561	—
Ֆրանս. Ռանթ 3%	»	100	72
Քրէտի Լիոնէ	»	1058	—
Պանք տը Բարի	»	1026	—
Սպանիական արտաքին	»	80	80
Իտալական Ռանթ Գ.Կ.	»	102	02
Թրանսվալ	»	142	50
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	160
Դրամազեղչ Ֆրանս. Պանքայի		3	—

ՊԵՐԼԻՆ, Յուլիս 22

Անատոլուի Երկաթուղի	»	102	50
Ռումէլիի Երկաթուղի	»	113	20
Օսմ. Քօնս. Սէրի Դ.		27	30
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	340
Դրամազեղչ		3	—

ՎԻԵՆՆԱ, Յուլիս 22

Փոխան. Բարիզի վրայ	քուրօն	95	30
» Լոնտոնի վրայ	»	239	70
Ռումէլիի Երկաթուղի	»	109	50
Օսմ. Ռէժի	»	293	50
Դրամազեղչ	.	3	1/2

ՏԻԿԻՆ Պ. Մ. ՀԻՒՍԷՅԻՆՃԵԱՆԻ ծաղկազարդ կերոններու ազդը կարդալ Դ. երեսին մէջ։

ՔՕՆԵԱՔ ՊԱՐՊԱՐԷՍՍՕ Մ. ԵՂԲԱՐՑ

Պարպարէսսօ Մ. Եղբարց յունական քօնեաքը զուտ խաղողի արտադրութիւն է որուն ճարտարարուեստական հսկայ գործարանը հիմնուած է 1840ին և փոխանցուած է իրենց հօրմէն։

1875 և 1888ի յունական արուեստահանդէսը, 1889ի Բարիզի, 1894ի Շիքակոյի ամերիկեան, 1895ի Պօրտօի և 1900ի Բարիզի մեծ արուեստահանդէսները միահամուռ հաստատած են որ Պարպարէսսօ Մ. Եղբարց ժառանգաբար պատրաստած քօնեաքը թէ' հին է թէ' ընտիր և ի հաստատութիւն՝ վարձատրած են պաշտօնական մրցանակներով։ Նոյնը կ'հաստատեն նաև մեծահռչակ բժիշկներու և քիմիագէտներու վկայութիւնք։

Պարպարէսսօ Մ. Եղբարց քօնեաքին տրուած ուրիշ բազմաթիւ վկայագրերը աւելորդ է թուել, քանի որ հանրածանօթ է ա'յն և սպառումը՝ առաջին աստիճանի մրցակիցներուն նախանձը գրգռելու չափ։

) Արծաթ Խաչ Ս. Փրկչի
Մենաշնորհեալ պատիւ) Հայթայթիչ արքայական
) տան Ն. Վեհ. Յունաց
) տանի Թագաւորին.

Ամէն յանձնարարութեան համար դիմել,
Առ Պ. ԱԹԱՆԱՍ Ս. ՔԱԼՕԽՐԻՍԹՕ
Ներկայացուցիչ Թուրքիոյ
Կ. Պոլիս. Ղալաթա

PHŒNIX ASSURANCE COMPANY

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՖԻՆԻՔՍ

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ ՅԱՄԻՆ 1782

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 1,200,000

ՖԻՆԻՔՍ Ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի եւ կայծակի՝ կալուածք, կարասիք եւ ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք եւ միջնորդութեամբ սոորագրելոյ, որ ունիմք լիագոյն իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասները։

Հ. ՍՈՒՐԱՆ և Ընկ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ եւ Սեւ Ծովու եզերաց, Ղալաթիա, Պանք Օթոմանի վարի քովը Վիթալիս Խան, գետնայարկ Թիւ 1։



ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար առաջ, սոսկ հրդեհի ապահովութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետերք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։ Դրամագլուխն և պահեստի գումարը կը հասնին 4,000,000 անգլ. ոսկիի։

ՖԻՆԻՔՍ Ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մէկ գլխաւոր ապացոյցն է 22,000,000 անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասներուն համար։

ՄԱՆԱՍԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

Կ. ՊՈԼԻՍ, Յլս. 9/22

Բամպակի գինը չարժուս ո՛ և է փոփոխութիւն չէ կրած, անանկ որ հրապարակի ընդհանուր կացութիւնը բացարձակապէս հաստատ երեւոյթ մ'ունի։

Պոլսոյ հրապարակին վրայ ընթացիկ գործեր տակաւ կ'սկսին տեղի ունենալ. գաւառներէ ալ խնդրանք կայ ապրանքի, այսու հանդերձ, տեսակի պակասը նորէն զգալի է, որով մանածի գիները միշտ բարձր կ'մնուին։

ՏԵՂԱԿԱՆ ԱՊՐԱՆՔ

Օ. Ո. 100էն կանխիկ

Վաթեր Ծոփգուլէ Ն.		28¾
»	Իզմիր	» 30
»	Սելանիկ	» 30½

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊՐԱՆՔ

Օ. Ո. 100էն 61 օր պայմանաժ. կամ » » 2% զեղչ կանխիկ

Վաթեր Ն. 20		41
Էքսթրա »	16—24	47
» »	12—14	41—43

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԱՊՐԱՆՔ

Վաթեր Ն.	4—14	30½—32
» »	20	38 —40
Էքսթրա »	12—14	38 —40½
» »	16—24	44 —45

ՋՈՒԻՑԵՐԻԱԿԱՆ ԿԱՐՄԻՐ

Կարմիր Վաթեր Ն. 20 60—61

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԿԱՐՄԻՐ

Կարմիր Վաթեր Ն. 20 56—58

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ ԲԱՄԲԱԿԻ

ՄԱՆՉԷՍԹԸՐ, Յլս. 9/22

Սբօթ 5⅛ բէնս

ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ՊԱՐՏԻԶԱԿ

Վարժարանիս նոր տարեշրջանը կ'բացուի Սեպտ. 10 (Ն. Տ.) Դշ.։ Տարեթոշակն է գիշերօթիկներու համար 16 օսմ. ոսկի, որուն կէսը վճարելի է Սեպտ.ի սկիզբը, և միւս միւս կէսը՝ Ցվր.ի մէջ։ Վարժարանիս Տնօրէնին որդին՝ Մր. Ռ. Չէյմպըրս, Քանատայի մէկ նշանաւոր համալսարանին մէջ փայլուն ընթացք մը աւարտելէ և Ռուսաջիւ Արեւելեան ուղղոսին արժանանալէ վերջ կ'վերադառնայ յառաջիկայ տարի, ստանձնելու համար հասատուներեան անգլերէն դասերուն մեծագոյն մասը, նախապատր. կարգերէն մինչև բարձրագոյն կարգը, և աշակերտները վարժեցնելու համար այդ լեզուաւ ինչպէս գրելու նոյնպէս խօսելու մէջ, իր դասախօսութեան լեզուն պիտի ըլլայ միայն անգլերէն։ Միեւնոյն ժամանակ պիտի շարունակուին անգլերէնէ հայերէն թարգմանութեան վարժութիւնները բնիկ դասատուներու խնամքին տակ։ Զուիցերական կանոնաւոր դաս պիտի տրուի փափաքող աշակերտներու տարեկան 2 օսմ. ոսկիի յաւելուածական վճարումով։ Վարժարանիս պարտէզին կցուեցան վերջերս ընդարձակ գետիններ, որք նոր դիւրութիւններ պիտի տան աշակերտներուն զբօսանքի ժամերն աւելի հաճելի ընելու։ Աւելի տեղեկութիւններու համար դիմել Մր. Ռ. Ռ. Բիթի, Պայպըլ—Հաուս, Կ. Պոլիս, կամ վարժարանիս Տնօրէն Տր. Չէյմպըրսի, նամակներն ուղղելով Պայպըլ—Հաուս։ 10-3

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ

ՏՊԱՐԱՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ» ՕՐԱԳՐՈՑ

Կ. Պոլիս, Նո 23, 25, Պօղը Ալի Ճատտէսի

Գ. ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ

ՈՍԿԵՂԷՆ ԲԱՆԱԼԻ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԼԵԶՈՒԻ

360 ԵՐԵՍ

Խիստ կարճ ժամանակի մէջ կ'ուսուցանէ կարդալ և հասկնալ, խօսիլ ու չարադրել։ Դիւրին և զուարճալի կերպով։ Կեդրոն Յ. Մատթէոսեան տպարան։

Գին 20 գհ. 30—7

ՏՔԹ. Պ. ԱՓՐԻԿԵԱՆ

Ի Վիէննա հաստատեալ

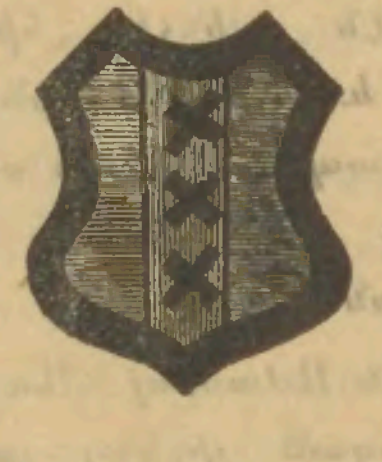
Հիւանդներուն խորհուրդներ կու տայ, և կ'առաջնորդէ Եւրոպայի ամէնէն նշանաւոր Մասնագէտներուն քով, զորոնք անձամբ կ'ճանչէ։ Կ'խօսի, իր մայրենի լեզուէն զատ, թուրքերէն, ֆրանսերէն, գերմաներէն և անգլիերէն։

Հասցէ Dr. P. AFRIKIAN, Wien, 8 Dorotheergasse, III stock. 50—15

ՍԱԼԱՄԱՆՏԸՐ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ ԱՄՍԹԷՐՏԱՄ



ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1845 · ԹԱՍԵԱՆ ՏԱՐԻ

Դրամագլուխ և պահեստ 7,400,000 Շէնքի, կարասիի, ապրանքի ևն. ապահովագրութեան համար դիմել ԿՐՕՆՈՒԷԿ, ՏԸՆԼՕՔ և Ընկ. 8, Գոճալան օղլու խան, Պոլիս

ԳՈՆԵԱՔԻ ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ



ՔՕՆԵԱՔ ՊԱՐՊԱՐԷՍՍՕ Մ. ԵՂԲԱՐՑ

Պարպարէսօ Մ. Եղբարց յունական քօնեաքը զուտ խաղողի արտադրութիւն է որուն ճարտարարուեստական հսկայ գործարանն հիմնուած է 1840ին և փոխանցուած է իրենց հօրմէն։ 1875 և1888ի յունական արուեստահանդէսը, 1889 ի Բարիզի, 1894ի Շիքակոյի ամերիկեան, 1895ի Պորտօի և 1900ի Բարիզի մեծ արուեստահանդէսները միահամուռ հաստատած են որ Պարպարէսօ Մ. Եղբարց ժառանգօրար պատրաստած քօնեաքը թէ՛ հին է թէ՛ ընտիր և ի հաստատութիւն՝ վարձատրած են պաշտօնական մրցանակներով, նոյնը կ'հաստատեն նաեւ մեծահռչակ բժիշկներու և քիմիագէտներու վկայութիւնք։ Պապարէսօ Մ. Եղբարց քօնեաքին տրուած ուրիշ բազմաթիւ վկայագրերն աւելորդ է թուել, քանի որ հանրածանօթ է այն և սպառումը առաջին աստիճանի, մրցակիցներուն նախանձը գրգռելու չափ։

Մենաշնորհեալ պատիւ) Արծաթ Խաչ Ս. Փրկչի) Հայթայթիչ արքայական տան Ն. Վեհ. Յունաստանի Թագաւորին

Ամէն յանձնարարութեան համար դիմել, Առ Պ. ԱԹԱՆԱՍ Ս. ՔԱԼՕԽՐԻՍԹՕ Ներկայացուցիչ Թուրքիոյ Կ. Պոլիս. Կալաթա

ԱԶԳ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ.

—Կեդրոնական վարժարանի Խնամակալութիւնը կ'ծանուցանէ թէ վարժարանին վերաբացումը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ Սեպտ. 2 Բշ. օր։ Այն ծնողքներն և պաշտպաններն որք կ'փափաքին իրենց զաւակները ղրկել Կեդր. Վարժարան, կ'հրաւիրուին ամէն օր մինչև կէս օր դիմել Վարժարանին ընդհ. հսկող Գասնիկ էֆ. Բարունակեանի, արձանագրուելու և ընդունելու համար մուտ քննութեանց ծրագիրը։ Մուտ քննութիւնները պիտի կատարուին գրաւոր կերպով յառաջիկայ Օգոստ. 27 Գշ. և 28 Դշ. օրերը։ Ի դիմաց Խնամակալութեան Ատենադպիր Ատենապետ Յ. Մուրատեան Յովէփ Էսաեան Ղալաթիա, 26 Յնս. 6—5

ԾԱՂԿԱԶԱՐԴ ԿԵՐՈՆՆԵՐ



ՏԻԿԻՆ Պ. Մ. ՀԻՒՍԷՅԻՆՃԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Հաստատեալ մօտ քսան տարիներէ

Կ. Պոլիս Զաքմաքճըլար եօքուշ Մեծ—Նոր խանի մէջ վարի յարկ Թիւ 47

ՆԱԽԿԻՆ ՎԱՃԱՌԱՏԵՂԻ

ՄԵՍՐՈՊ ՀԻՒՍԷՅԻՆՃԵԱՆԻ

ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՄՈՄԵՐՈՒ փառաւոր զարդարումներով ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ եղած սոյն վաճառատան մէջ պատրաստ կը գտնուին ամէն տեսակ մետաքս երիզ, լէնտ ծաղիկ, կրլանդ, քողք, ձեռնոց, մետաքս, արծաթապատ ափսէ և մկրտութեան հագուստ։

Անգամ մը կ'արժէ այցելել սոյն վաճառատունս տեսնելու համար ապրանաց տեսակի ճոխութիւնն ու ազնուութիւն շատ ՖԱՆԹԷԶԻ ձեւեր մոմի կապուածքներու որ ամէնէն դժուարահաճն իսկ կրնայ գոհացնել։

Մասնաւոր յանձնարարութիւնք կ'կատարուին խնամքով և ճշդապահութեամբ։

ՎԻՐԱՀԱՏ ՏՕՔԹ. ԻՊՐԱՀԻՄ ՊԷՅ

Ամէն տեսակ վիրաբուժական հիւանդութիւններ, ինչպէս նաև ջերմամիզութիւն, վեներախտ են. քիչ ժամանակի մէջ կ'դարմանէ առանց երեւան բերելու։ Ամէն օր ժամ 6էն ետքը կ'գտնուի դեղարանիս վերի սենեակը, և Ուրբ. ու Դշ. օրերն ալ, առաւօտուն, Սկիւտար Սէլիմիէ դեղարանը։ Առաջին անգամ ձրի։

Ղալաթիա, Գարապաշ դեղագործ թիւ

30—26 ԴԵՂԱԳՈՐԾ ՔՕԶՄԱ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ԿԱՐՆՈՅ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ

Կարնոյ երկսեռ հինգ վարժարանաց համար Ընդհ. Տեսուչ մը պէտք է, որ ծանօթ մանկավարժ ըլլայ և կարող նոյն պաշտօնին, որուն հետ շաբաթը 12 ժամ դաս պիտի աւանդէ և ստանայ գոհացուցիչ ամսական։ Փափաքողք իրենց պայմաններով պէտք է Կարնոյ Առաջնորդարանը դիմեն առաւելն մինչև յառաջիկայ Յուլիսի վերջ։ 10—5

Կարին, 19 Յունիս 1902

ՍԻՆԿԷՐ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ

THE SINGER MANUFACTURING Co



Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատեայ տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնն ցարդ 400 է աւելի պատուոյ վկայական և չքաղաքական առաջած է բոլոր ցուցահանդէսներու մէջ։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կ'վաճառուին՝ Բերա, Շիշակ ճամբայ, Ղալաթիա Սէրայի դիմաց։

Ղալաթիա) Սինկէր Խան, Թիւնէլին ետեւ.) Թրամվայի կայարանին դիմաց.

Ստամպօլ) Սուլթան Համամ Թիւ 2.) Սուլթան Պայազիտ Թրամվէյի ՍԹասիօնին դիմաց Թիւ 13.

Սկիւտար, Չարշի Պոյու.

Կեղծերէն զգուշանալու համար վերի նշանին ուշադրութիւն ընելու է

ԹԵՐԹՕՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի (44)

ՔՍԱՎԻԷ ՏԸ ՄՕՆԹԷՓԷՆ

ԴՐԱՄԻՆ ՋՈՀԵՐԸ

ԳԻՐՔ Բ.— ԴՐԱՄԻ՞ ԹԷ ՍԻՐՈՅ ՋՈՀԵՐԸ

ԼԳ.

=Ո՛չ, Միւսիւ Ֆէրնան, ըսաւ տոմսավաճառ կինը։ Ահաւսիկ ձեր տոմսակները։ Չորս հոգինոց օթեակ մը, չորս թիկնաթոռ պատշգամին վըրայ եւ երկու՝ վարը։

—Ճիշդ է, Հիմա, սիրելի Տիկի՛ն Լամպէր, միջոց մը գտնելու է թիկնաթոռ մալ ճարելու։ Հօրեղբօրորդիիս համար է։

=Ո՞րի կ'հասկցնէք։ Անպատճառ բարեկամուհիի մը համար է։

—Չէ՞ք գիտեր, Տիկի՛ն Լամպէր, թէ հիմա ինքզինքս ժողված եմ, ըսաւ դերասանը խնդալով։

=Անիկա ուրիշին կլլեցուցէք։ Կ'ուզէ՞ք որ ըսեմ թէ որի՛ համար են այս տոմսակները։

—Պիտի սխալիք։

=Հերքեցէ՛ք ըսածս, ոթէ կ'համարձակիք։ Օթեակը ձեր տանտիրոջ եւ իր երեք աղջիկներուն համար է, որոց կրտսերն հաճելի երեւցած է ձեզի։ Ճի՞շդ չէ։

Ֆէրնան ժպտեցաւ։—Անիկա դժուար չէր գուշակել, ըսաւ։ Առաջին ներկայացումներուն առտն միշտ օթեակ մը կ'դնեմ անոնց տրամադրութեան տակ։

=Պզտիկը փէշ չէ։ Եթէ մայրն հաւանի, կ'ամուսնանաք։ Վերջապէս անգնինք։ Պատշգամի թիկնաթոռներէն մին այն չիկահեր աղջկան համար է որ գարեջրատունը կ'սպասէ ձեզ, երկրորդն Լօղէլի համար, որ իրիկուն մը քիչ մընաց չիկահերին աչքը պիտի հանէր, երրորդը՝ Բառի փողոցի ծխավաճառ կընոջ համար եւ չորրորդն՝ այն կնոջ համար զոր կ'ճանչնամ, բայց անունը չեմ գիտեր։ Սխա՞լ է ըսածս։

Դերասանը նորէն ժպտեցաւ։—Ճի՛շդ է, պատասխանեց։

=Կ'միայ գուշակել բեմին մօտի թիկնաթոռներուն որո՛ւ յատկացուիլը։

—Պիտի չկրնաք գուշակել։

=Գրաւ կ'դնեմ որ...։

—Ի՞նչ գրաւ։

=Գաւաթ մը գարեջուր։

—Շատ աղէկ։

=Թիկնաթոռներուն երկուքն յատկացած են Տիկին Վէրտիէի եւ իր դըրացուհիին, Պէլվիլի ամէնէն գեղեցիկ և խարտեաչեր աղջկան, որուն երկու տոմսակ տուիք վերջերս Բորդ—սէն—Մարդէնի թատրոնին մէջ։ Օր. Լիւսիլի համար կ'ըսեմ։

Խուըսխահեր, Բորդ—սէն—Մարդէն, և Լիւսիլ բառերն յաջորդաբար ցնցեցին Մալբէրդիւիի պաշտօնեան։ Իր փնտռած աղջիկը խարտեաչ մազեր ունէր, անունը Լիւսիլ էր եւ Քասդէլ Վիվանի Իշխանը Բորդ—սէն—Մարդէն թատրոնին մէջ տեսած էր զայն։ Անկարելի էր տարակուսիլ։ Խօսակցութիւնը կ'դառնար այն աղջկան վրայ որու լուսանկարն ունէր իր յուշատետրին մէջ։ Սդանիսլա Բիքօլէ կաս կարմիր կտրեցաւ։ Ուրախութենէն շունչը կ'կտրէր։ Մտքէ չանցած պարագայ մը օգնութեան կուգար իրեն։ Ի՞նչ բարեբախտութիւն։ Հէքդոր Իշխանի խոստացած պարգեւը կ'նշուլէր աչքերուն առջեւ։ Արդէն այդ պարգեւը ձեռքին մէջ կը կարծէր։ Ուշադրութեամբ մտիկ ըրաւ։

—Է՛, գարեջուրս շահեցա՞յ, հարցուց Տիկին Լամպէր։

=Ստիպուած եմ ընդունիլ այդպէս ըլլալը։ Երթամ ապպրեմ։

—Աճապարելու բան չկայ։ Լիւսիլին հետ ի՞նչպէս էք։

=Լաւ բարեկամներ ենք։

—Մինակ բարեկա՞մ։

=Հաւատացէ՛ք որ այնպէս է։ Լիւսիլ սկզբունքի տէր է։ Խորհեմ ու փառասէր աղջիկ մ'է։

—Փառասէ՞ր, կրկնեց տոմսավաճառ կինն հեգնօրէն։ Իշխանի՞ հետ կ'ուզէ ամուսնանալ, ի՞նչ։

Սդա—Բի, այս վերջին խօսքերը լսելով, ժպտեցաւ։

—Է՛, է՛, պատասխանեց Ֆէրնան, ինչո՞ւ չէ։ Ջեռնոցի մը պէս պիտի վայլէր ինծի։ Դժբախտաբար վայրենի է։

=Եթէ ես ձեզի պէս երիտասարդ ըլլայի, կարծեմ թէ դիմադրող պիտի չըլլար ինծի։

—Ուրեմն դուք ալ մ' դիմադրէք, սիրելի Տիկին Լամպէր, եւ տոմսակ մը տուէք հօրեղբօրորդիիս համար։

—Աւասիկ առէք։

=Հրեշտակ մ'էք, Տիկի՛ն Լամպէր։ Ի՞նչ է պարտքս։

Տոմսավաճառը քանի մը թիւեր գումարեց եւ արդիւնքն ըսաւ։ Ֆէրնան վճարեց եւ տոմսակներն առաւ։—Փորձ պիտի ընէ՞ք, հարցուց Տիկին Լամպէր։

=Այս առտու մենամարտի փորձ պիտի ընէինք, բայց մեր ուսուցիչն հեռագրեր է որ ժամ 3ին միայն կրնայ գալ։ Գարեջրատուն երթամ նստիմ։

Դերասանը դուրս ելաւ։ Բիքօլէ խորունկ մտածումներու մէջ թաղուած էր։—Սա տղան հարցաքննե՞մ արդեօք, կ'ըսէր։ Եթէ լուսանկարը ցոյց տամ, անշուշտ որոշապէս կրնամ գիտնալ թէ իրենց ըսած Լիւսիլն իմ փնտռա՞ծս է իրօք։

Այս գաղափարն ընդունելութեան չարժանացաւ։—Ո՛չ, վտանգաւոր է։ ըսաւ։ Պէտք հասկնայ որ ես իմ հաշւոյս կ'աշխատիմ։ Անխելքութիւն պէտք չէ։ Ուրիշ միջոց մը խորհինք։

Պահ մը լուռ կենալէ ետքն աւելցուց.—Աղջիկն սկզբունքի տէր եւ խոհեմ ու փառասէր է եղեր։ Ըսել է ճշմարիտ բերդ մը, որ անշուշտ անառիկ չէ։

Բիքօլէ սպասեց որ դերասանն հեռանայ թատրոնէն։ Յետոյ, կէչէէն քով երթալով եւ խօսքն ուղղելով տոմսավաճառին, որ իր հոն ըլլալը չէր գիտեր, հարցուց.—Տիկի՛ն, Մօնսօ—Հաւրեանէրու առաջին ներկայացումը վա՞ղը տեղի պիտի ունենայ։

=Այո՛, անպատճառ, ինչպէս գըրուած է Ազդին մէջ։

—Կ'ըսեն թէ շատ աղուոր պիտի ըլլայ։

=Ա՛հ, հիանալի՛, Բարիզի առաջին թատրոնները գերազանցելու աստիճան։ Եթէ քանի մը վայրկեան առաջ գայիք, պիտի տեսնէիք սիրահարի դեր վատարող արուեստագէտը, Ֆէրնան Վօլնէ, որ հանգուցեալ Մէլէնկին տեղը պիտի բռնէ։

—Իրա՞ւ։

=Հաւատացէ՛ք։

—Թիկնաթոռ մը վարձել կ'ուզէի։

=Չմնաց։

—Օ՜ն անդր, ըսաւ Բիքօլէ թերահաւատ երեւոյթով մը, Պէլվիլի մէջ թիկնաթոռ չմնա՞ց կ'ըլլա՞յ։

=Այս այսպէս է։ Եթէ կրկինն ալ ունենայի, վարձել կուտայի։ Բայց կըրնամ յաւելուածական աթոռներէն մին տալ ձեզ, չորրորդ կարգը, դրան մօտ, Թիւ 71։ Ցատակագիծն աչքէ անցուցէք։ Տեսէք գործերնուդ կուգա՞յ։ Բայց շատ ըրէք, որովհետեւ հինգ վայրկենէն կ'ծախեմ անպատճառ։

—Առ, Տիկի՛ն։

ԼԴ.

=Տոմսակը տամ, ըսաւ Տիկին Լամպէր, եւ թատրակին մէջ, Թիւ 71 աթոռին դէմը կոյտ մը բառը գրելէ ետքը, կանաչագոյն տոմսակ մ'առաւ, պարապ տեղերը լեցուց եւ ստորագրեց։ Այս միջոցին, Սդանիսլա Բիքօլէ թղթապանակն հանեց եւ դրաւ կրկէսին տախտակին վրայ.—Պարտքս ի՞նչ է, Տիկի՛ն, հարցուց յետոյ։

=Հինգ ֆրանք։

Սդա—Բի 100 ֆր. նոյն պանքթոմս մը հանեց եւ տուաւ տոմսավաճառին։ Բայց նոյն պահուն ճարտարօրէն խաղացուած անճարակութիւնով մը, կէչէէն ներս ձըգեց քանի մը նամակներ որոց մէջ կը գտնուէր նաև Լիւսիլի լուսանկարը։—Օ՜հ, ներողութի՛ւն, Տիկի՛ն, պոռաց Սդա—Բի։ Ո՜րքան անճարակ եմ։ Թուղթերս վար ձգեցի։

=Լուսանկար մ'ալ կայ, ըսաւ Տիկին Լամպէր։

—Այո՛, Բարիզցի դերասանուհիի մը լուսանկարն է։

Տոմսավաճառ կինը գետնէն առնելով հետաքրքրութեամբ դիտեց այդ լուսանկարը։—Դերասանուհի՛, կրկնեց։

=Այո՛, Տիկի՛ն։

—Զարմանալի բան։

=Ինչո՞ւ։

—Վասն զի շատ կ'նմանի Պէլվիլցի աղջկան մը որու խօսքը կ'ընէինք քիչ մ'առաջ, եւ որ երբեմն այս թատրոնը կուգայ։

=Իրա՞ւ։

(Շար.) Թարգմ. Ժ. ՇԻՐԱԿԱՑԻ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Տիկին Մաննիկ Լութֆեանի մահուան քառասունքին առթիւ 40, Տիկին Հռիփսիմէ Պաղտասարօֆ, Աբրահամ եւ Համբարձում էֆ.ք Փանոսեան նուէր պատարագի, Մկրտիչ էֆ. Զիլինկիրեան, Գէորգ էֆ. Բէնլիվանեան 20 ական, Յակոբ էֆ. Ալլահվերտեան 5, Սիվրի հիսարի Պատ. Թաղ. Խորհրդոյ գանձապետ Մհի. Յակոբ էֆ. Գալըպճեան հետեւեալ գումարներն ղրկած է զոր հանգանակած է յօգուտ Հիւանդանոցիս.—Սիվրիհիսարի Ս. Եկեղեցւոյ մէջ շրջագայած սկուտի հասոյթ 1669, Թօսունեան Մհի. Յովհաննէս աղայի հոգւոյն 432, Ճէնտէրճեան Մհի. Գէորգ աղայի հոգւոյն 216, Գասապեան Մհի. Կարապետ աղայի հոգւոյն 216, Տէմիճեան Յակոբ աղայի թոռան հոգւոյն, Թօսունեան Մհի. Սարգիս աղայի հոգւոյն, Գէորգ էֆ. Թօսունեան 108 ական, Ատացի Մինաս աղայի հոգւոյն, Պօլատեան Յարութիւն աղայի հոգւոյն, Ճըրըխեան Սամուէլ աղայի հոգւոյն 54 ական, Խասանեան Յակոբ աղայի հարսին հոգւոյն 48, Մհի. Մկրտիչեան Կարապետ աղայի կնոջ հոգւոյն 40.50.։ Ընդհանուր գումար 7202.50 ղրշ.։ Յունիս ամսոյ մէջ սիկառի թղթի հասոյթն եղած է 2275 ղրշ.։ (Շար.)